

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
204. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi szeptember 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedés* díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej negyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Lezárult a legkülönösebb belpolitikai harc első felvonása

Vajda kizárta a kormánypártból Maniu legintimebb politikai barátait
Az egész ország feszülten várja az idegfeszítő politikai színjáték izgalmas folytatását
A kormányválságból súlyos pártválság lett

Bukarest, szeptember 7.

A kormánypárt belső válságának — melynél még a román politikai élet sem látott érdekesebb és hihetlenebb rém-dramát — első felvonása lezajlott. Maniu legközvetlenebb híveit, dr. Bula Zahariát, dr. Lazár Ilie máramarosi képviselőt és Leucufia képviselőt, az országszerte ismert sportvezért kizárták a nemzetiparasztpárt tagjainak sorából.

Bizonyára olyan esemény ez, amely az egész országra és különösképpen a román politikai közvéleményre mély benyomást fog gyakorolni. Boilă Zaharia, aki az események középpontjában áll, nem közömbös egyéniség. Egyik vezére a kormánypárti fiataloknak, harcos karakter, kitűnő nevezhető írói vénával. Eppen ezért esett reá a választás, amikor a Patriának, a kormánypárt erdélyi hivatalos lapjának főszerkesztői állását kellett betölteni.

Emellett Boilă Maniu Gyulának az unokaöccse és legrajongóbb híve. Egy azok közül, akik a badacsonyi remetében még mindig Nagyrománia Messiasát láják.

Egy ilyen egyéniségnek a kizárását egészen jelentős eseménynek kell felfognunk. Nem beszélve arról, hogy dr. Lazár Ilie, képviselő, a képviselőház koesztora, a kormánypárt máramarosi tagozatának elnöke is egészen jelentős figura, amint a fajsúlyosabbak közé tartozik dr. Leucufia is.

Az első felvonás tehát lezajlott. Az első és a legszürkébb felvonás. Mert csak mulatságos együgyűséggel lehetne azt állítani, hogy a „maniuiisták” kizárásával a párt válsága megoldódott. Hiszen már önmagában az a tény, hogy „maniuiisták” létezhetnek, hogy üldözök és kizárják azokat, akik a párt legnagyobb egyéniségének hívei, már igazolja azt, hogy a tegnapi szankció részjelenség, de az igazi csaták hátra vannak.

Nos, jól kizárták őket... De hányan vannak még a maniuiisták? Megszámolhatatlan sokan. A képviselők többsége nyilván Vajda mellett áll, hiszen ő adja a mandátumot és a hatalmat. De még e képviselők között is rendkívül sokan tartanak a badacsonyi remetével. A tömegek pedig döntő többségben Vajda ellen és Maniu mellett voksolnak.

Tehát hármat kizártak ugyan, de háromszázan és háromezren és hárommillióan bentmaradtak.

S még egy nagy kérdés? Mit fog mind-ehhez Maniu szólni? Hogyan reagál majd arra, hogy leghűbb embereit kivégezték? Nem megy-e át ellentámadásba?

S ha igen, ki lesz a győztes?

Csak az első felvonás zajlott le. Mindjárt csengetnek az érdekesítő második felvonáshoz.

A döntő tanácsülés

A kormánypárt vezetősége kedden délután 5 órakor ült össze a döntő gyűlésre. A tanácskozás Vajda lakásán zajlott le és a következők vettek részt rajta:

Vajda Sándor, Mihalache, Madgearu, Mirto, Costachescu, Sauciu-Săveanu és Pan Halipa, valamint Voicu Nițescu, Matieganu Emil, akik nem tagjai ugyan az irodának, de az ülésen mint meghívottak vettek részt, az első Maniu, a másik pedig Pop Csicsó helyett. Az utóbbi kettővel azért egészítették ki a pártirodát, hogy az ülésen minél több erdélyi tag vegyen részt.

Először Vajda miniszterelnök szólalt fel, ismertette a helyzetet a Boilának, Lazárnak és Leucufiának a pártvezetőséggel szemben tanúsított fegyveltelenségét.

Az erdélyi vezérek helyeselték Vajdának a fentemlített megümbölyítésére vonatkozó ajánlatát.

Mihalache, miután látta, hogy a kizárás

ellen az erdélyi politikusok sem emelnek szót, szintén hozzájárulását adta a javaslathoz.

Az iroda ülése négy óra hosszáig tartott. Miután a kizárás kérdésével végeztek, más problémák tárgyalására tértek át. Mihalache a kormánypárti fiataloknak a közelnapokban Campulungban tartandó gyűléséről beszélt.

A pártkongresszus

Majd a már régebben ősz folyamára elhatározott pártkongresszus kérdését beszélték meg. Elhatározták, hogy a kongresszust karácsony előtt tartják meg. A nagygyűlés meg fogja erősíteni Vajdát a párt elnöki székében. Alkötőlag a kongresszuson szóhoz engedik jutni azokat is, akik a kormány politikájával szemben elégedetlenek.

A kormány tehát elhalasztotta a kongresszus időpontját, nyilván abban reménykedve, hogy a belső ellenzék időközben le fog csillapodni. Egyben azzal kecsegteti az indulatoskodókat, hogy legyenek csak türelemmel, mert karácsony előtt majd kibeszélhetik magukat.

A hivatalos kommuniké

Az ülés után a következő hivatalos kommuniké adták ki:

„A pártiroda, megoizsgálván Zaharia Boilă, Ilie Lazár és Aurel Leucufia magatartását, valamint elkötetett tetteiket, úgy találja, hogy vétettek a pártfegyelem ellen, a pártra káros cselekedeteket követtek el és ennek következtében kizárja őket a nemzetiparasztpárt szervezetéből.

Mit fognak tenni a kizártak?

Hogy a három kizárt tag miként fog a pártiroda döntésére reagálni, azt még nem lehet tudni.

Hírek szerint Kolozsvárra népgyűlést hívnak egybe, amelyen a kormánypárt csomó tagja fog hozzájuk csatlakozni, ezek között több képviselő is.

A kizártak különben nem veszítik el mandátumukat, csakis abban az esetben, ha más pártba iratkoznak be. Ez azonban, természetesen, nem fog megtörténni.

Maniut a történekről még az éjszaka folyamán informálták telefonon. Maniu a nyilvánosság számára még nem nyilatkozott szándékairól.

Vajda diktátori jogkört kapott a kormánypárt kebelén belül

Szerdán délelőtt a kormány tagjai ismét minisztertanácsra ültek össze. Noha kétségtelen az, hogy a minisztertanács rendkívül fontos kérdésekről tanácskozott — ennek az ellenkezője elképzelhetetlen lenne a mai időkben — az értekezetről mégis oly semmitmondó, jelentéktelen kommuniké adtak ki, hogy az már a komikummal határos.

A kommuniké szerint először Voicu Nițescu földművelésügyi miniszter terjesztette elő jelentését a besszarábiai erdők kitermelésével kapcsolatban, majd ugyanakkor ő a cadrilateri telepítésekről referált.

Petre Andrei közoktatásügyi államtitkár az elemi iskolai épületek javítására tett indítványt, amit a minisztertanács elfogadott. Hasonlóképpen elfogadták azt a javaslatát is, amely az állástalpa tanítók elhelyezését akarja biztosítani.

A kommuniké szerint a minisztertanács ezután végetért.

A kormány, a szürke jelentés ellenére, természetesen a Boila-üggyel foglalkozott elsősorban. Az izgalmak e kérdéssel

kapcsolatban távolról sem látszanak csillapodni. A kedélyeket különösen az Adeverulnak az az értesülése tüzei, hogy

Vajda miniszterelnök a pártirodától, a kedden lezajlott ülés folyamán, úgy szólóan diktátori jogkört kapott.

E jogkör értelmében Vajdának ezentúl, ha a Boila-ügyhöz hasonló fegyvelésértések fordulnának elő a pártban, a kizáráshoz nem kell a párt irodáját vagy illetékes szerveit összehívni, hanem a kizárást ő egyedül is foganatosíthatja.

Ez a határozat egyedül Maniu Gyula személyével kapcsolatban nem érvényes, mert az alapszabályok értelmében a volt pártelnökök és miniszterelnökök kizárásához a párt 43 tagból álló végrehajtóbizottságát kell összehívni.

A szerdai minisztertanácscon egyébként szobakerült a kormány átszervezésének kérdése is. Vajda miniszterelnök kijelentette, hogy erre az átszervezésre nincsen szükség, mert

a kabinet mai formájában az uralkodó feltétlen bizalmát bírja.

A király Vajdának a folyó ügyek mikénti elintézésére teljes jogkört adott.

Nagy feltűnést keltett az, hogy az liberális-párt vasárnapra összehívta állandó tanácsát. Hasonlóképpen élénk mozgólódás észlelhető a többi ellenzéki pártokban is.

Maniu hat hívét beidézték a kolozsvári ügyészségre

A bukaresti Tempo értesülése szerint a kolozsvári sziguranca utasítást kapott az állambiztonsági hivatal bukaresti központjától, hogy a Boilă-féle manifesztum-ügy vizsgálatainak iratait haladéktalanul terjessze elő a kolozsvári ügyészségnél.

A vizsgálat kiegészítésének céljából Maniu hat közvetlen hívét, Pop Jonelt és Socol Aurélt, a képviselőház alelnökeit (az utóbbi a kolozsmezei tagozat elnöke és a kormánypárt egyik legjelentősebb tagja), valamint Boilă Zahariát, Bianu Cornélt, Rachitánt és Juliu Coroiánut (valamennyi képviselő) az ügyészségre idézték.

A német hitleristák a cseh nemzetiszocialistákkal szövetkezve, puccsra készülnek

Lengyelország preventív háborúra készül

Letartóztatták Lessing tanár gyilkosának egyik bűntársát

Prága, szeptember 7.

A ma reggeli prágai lapokból arról szabtattak be, hogy Tahau városában letartóztattak egy Dobner nevű egyént, aki köznevelési, hogy a cseh nemzetiszocialista mozgalomnak egyik vezetője.

Az a gyanu, hogy Dobnernek része van Lessing Tivadár hannoveri emigrált egyetemi tanár meggyilkolásában.

Az eddigi rendőrségi nyomozás megállapította, hogy Dobner jelen volt a gyilkosságánál és úgy tudják, hogy ő volt az egyik, aki azt a letrát tartotta, amelyen gyilkos Lessing tanár hálósobájának ajkaiáig felmászott. Azzal, hogy Dobner a távolra a lövéseket a tanárra, nem vádolja Dobner a rendőrség.

Egyébként Csehországban ma nagy izgalmat keltett a Narodna Politika egyik cikke, amely elmondja, hogy

a német nemzetiszocialisták a cseh nemzetiszocialistákkal együtt az ősz folyamán puccsot akarnak Csehország ellen elkövetni.

Azon a címen, hogy meg kell védeni Csehországban élő német kisebbségek érdekeit, be akarnak történi a német nemzetiszocialisták cseh területre és azzal számolni, hogy ebben a betörésükben őket a cseh nemzetiszocialisták is támogatni fogják.

Az ország, vagy legalább is az ország egy részének elfoglalásával — írja a Narodna Politika — befejezett tényeket akarnak a német hitleristák Csehországban teremteni.

A lap a puccs-tervek leleplezése után éles formában megfenyegeti Németországot és azt írja, hogy a cseh hadsereg elég erős ahhoz, hogy az ilyen kalandorokat és az ilyen kalandokat visszaverje, de ettől függetlenül is vegye tudomásul a

Harmadik-Birodalom, hogy a nagyhatalmak semmiesetre sem tűrnék ezt a puccsot és megtalálnák a módját annak, hogy azt a legerélyesebben visszaverjék.

Elmondja még a lap, hogy Lengyelország éppen ezeknek a puccs-kísérleteknek és terveiknek hatása alatt már régen azon gondolkodik, ne indítson-e preventív háborút Németország ellen.

Bismarck idézettel fejezi be a Narodna Politika fenyegetéseit és hivatkozik a vaskancellár szavaira, aki már régen megmondotta, hogy akié Csehország, azé Európa is.

Ha Németország Csehországot akarja, ám támadjon, de vegye tudomásul, hogy már Bismarck is tisztán látta, hogy a cseh területet birok egy veszélyes kimevetelű európai háború árán szerezhető csak meg.

12 millió betét helyett 3 millió 600 ezer lejt is elfogad Arad városa

Arad, szeptember 7

Arad városának a régebben fizetésképtelenné lett Victória bankban tizenkét millió lejt betéte volt. A bank fizetésképtelen lett és a hitelezőinek 30 százalékos kielégítést ajánlott fel.

Arad városa ezt az összeget nem akarta elfogadni. A városi kistanács ma azonban úgy döntött, hogy a betétösszeg helyett hajlandó 3 millió 600 ezer lejt elfogadni és ilyen értelemben tesz javaslatot a városi nagytanácsnak.

Aranyosgyéres mellett felborult egy utasokkal teli autóbusz

Kolozsvár, szeptember 7

A szerda reggeli órákban egy kolozsvári rapid-autóbusz kirándulókkal Kolozsvárra érkezett. Aranyosgyéres mellett az autóbusz ki akart kerülni egy szekeret, de eközben az árokba fordult és felborult. A sofőr mindkét lábát eltörte, az utasok között is sokan sebesültek. Részletes jelentés még nem érkezett.

Norman Davis előbb Londonban, aztán Párisban tárgyal a népszövetségi ülészak előkészületei

London, szeptember 7

Jelentette a B. L., hogy a Népszövetség őszi ülészakán Amerika delegátusa, Norman Davis is megjelenik. Norman Davis néhány nappal ezelőtt el is indult már Newyorkból és hajója ma reggel futott be az angol partokra. Norman Davis kiszállt a hajóból és látogatást tett az angol fővárosban. A látogatás során hosszabb tárgyalásokat folytat a felelős angol államférfiakkal.

A kiadott kommuniké erősen kihangsúlyozza, hogy az amerikai delegátus Londonban kizárólag a leszerelés kérdéseiben tanácskozik.

Kihangsúlyozza ez a jelentés azt is, hogy Amerika mind a mai napig nem változtatta meg véleményét és álláspontját a leszerelés kérdésében. Ennek ellenére is azonban Amerika hajlandó a brit leszerelési tervet támogatni és hajlandó saját terve részleteit illetően engedményeket tenni. Maga is azon a véleményen van, hogy a leszerelést államunk ellenőriznie kell és hogy erre a célra az egyes államokban magának a Népszövetségnek kell a megfelelő ellenőrző szerveket beállítani.

Norman Davis Londonból még előbb Párisba megy és ott is tárgyalásokat folytat és azok befejeztével utazik tovább Genfba.

Egyre megalázóbb követelésekkel állnak elő a külföldi hitelezők

Milyen feltételek mellett hajlandók tárgyalni

Bukarest, szeptember 7.

Noha a külföldi hitelezőkkel lefolytatandó tárgyalásokra kiszemelt román megbízottak Párisba érkeztek, a hitelezők delegátusai mégsem hajlandók — mint ezt a sajtótudósítónak is kijelentették — a tanácskozásokat megkezdeni.

A hitelezők csak az esetben lennének hajlandók a tárgyalás megkezdésére, ha

a román kormány előzetesen visszavonná a transzfermoratóriumot, ha stabilizálná a Népszövetség pénzügyi bizottságával kötött egyezményt és

ha megengedné azt, hogy a külföldi hitelezők közös bizottsága vizsgálja felül Románia pénzügyeit.

Egyéb gyarmati jellegű követeléseket a külföldi tőkések nem állítottak föl.

Vérengzés egy hollandi városka tanácsülésén

Egy fényképész agyonlőtte a polgármestert, két tanácsost és két karzai hallgatót

Amszterdam, szeptember 7.

A Zuider-tó melletti Muiden városkában ma délután városi tanácsülés volt. Az ülés folyt, amikor a közönség karzóján valaki revolvért rántott és öt lövést adott le a közönség soraiba.

Mind az öt lövés talált és halálos sebet osztott.

A lövések okozta sebekbe azonnal behalt a polgármester, két városi tanácsos és a karzat két hallgatója.

A merénylőt azonnal letartóztatták és megállapították, hogy egy Strauss nevű

fényképészrel) azonos.

A fényképész elmondotta, hogy négezni akart három ellenségével, a polgármesterrel és azzal a két tanácsossal, akiket agyonlőtt.

A fényképésznek ugyanis a város megvonta műhely-engedélyét és az exaltált ember ezért végzett „ellenségeivel”.

Nagyon sajnálja, mondotta kihallgatása végén, hogy a polgármesteren és a két tanácsoson kívül két hallgatót is eltaláltak golyói, de nem tehetett másképpen, neki haragosainal végezni kellett.

Érdekes hagyatéki huzavona gróf Hunyadi Károly vagyona körül

Jogvita arról, hogy mi történjék azzal az ingatlan vagyonnal, amelynek örököse idegen állampolgár

Arad, szeptember 7.

Gróf Hunyadi Károly soborsini földbirtokos néhány hónappal ezelőtt meghalt. Az örököse a fia, gróf Hunyadi Ferenc, aki a magyar parlament tagja és magyar állampolgár. Románia alkotmányának rendelkezései értelmében külföldi állampolgár romániai földterületeket nem örökölhet és éppen ezért az örökös egy romániai jogiszemélyiséggel felruházott részvénytársaságot létesített, hogy az örökös birtokait ez a részvénytársaság örökölhesse.

A hagyatéki eljárás során az igazságügyminiszter kifogásokat emelt ez ellen az örökösödési terv ellen és azt a véleményt adta, hogy az újonnan alakított romániai jogiszemélyiséggel rendelkező részvénytársaság az alkotmány kijátszását célozza. A radnai bíróság megfelelő hagyatéki eljárásának határozataival szemben olyan utasítást adott, hogy a birtoktesteket nem lehet a részvénytársaságra átírni, hanem azokat el kell árverezni. A minisztérium ebben az ügyben a maga becsületét is delegálta Birtolon Aurél személynében.

A pattanások számára

A Cadum kenőcs leszártja és lehullasztja a pattanásokat s helyükön fehér és finom bőrt hagy. Megnyugtató, fertőtlenítő és használatól kezdve, beheggedést idéz elő. Mint hathatós gyógyszer állta ki a próbát az egyének ezreinek, akik éveken át áldozatai voltak az ekcémának, sörörnek, pattanásoknak, furunkulusoknak, kelevényeknek, kiütéseknek, csalánkiütéseknek, hólyagzásoknak, aranyereknek, viszketettségnek, rühnek, tályognak, kipállásoknak, bőr-ingerlékenységnek, kergesedésnek, koszosodásnak, úgyszintén sebeknek, vágásoknak, karcolásoknak, felhorzsolódásoknak, sajgásoknak, égési sebeknek, stb.

Az örökös részvénytársaság, illetve gróf Hunyadi Ferenc magyar állampolgár jogi képviselője, dr. Jancu Kornél ügyvéd megtámadta ezt az igazságügyminiszteri intézkedést azzal, hogy ennek az intézkedésnek az a látszata van, mintha örökösnek az állam önmagát tartaná és azt követeli, hogy az árverést elrendelő végzést azonnal hatálytalanítsák, azt ne tartásuk meg és a birtoktestet írják át a birtokot kezelő részvénytársaság tulajdonává.

Érdekes pikantériája még az ügynek, hogy az igazságügyminiszter ebből az ügyből kifolyólag fegyelmi eljárást indított a radnai járásbíróval, illetve annak vezetője ellen, mert az — a fegyelmi eljárás szerint — meg volt ugyan bíva az ingatlan árverezésének végrehajtásával, de nem járt el e rendelkezések értelmében.

Jogászai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a további fejlemények elé, a melyben minden bizonnyal a legfelsőbb bírói fórumoknak kell igazságot tenni és meg kell állapítani, hogy az alkotmány-nak a külföldi állampolgárok örökösödési jogát érintő intézkedésnek mi a helyes értelmezése.

A nemfizető marosvásárhelyi közintézmények nem kapnak áramot és vizet

Marosvásárhely, szeptember 7

Marosvásárhely városának a törvényszék, a tábla, a közkórház, a kaszárnya és más állami intézmények az elmaradt víz- és villanydíjak fejében mintegy 4 millió lejtel tartoznak. Emiatt a város számos kötelezettségét nem tudja teljesíteni, így a munkanélküli segélyakciót sem tudja lebonyolítani. Pantea dr. polgármester most erőlyes lépésre szánta el magát, mert elhatározta, hogy amennyiben a fentemlített intézmények adósságaikat szeptember 15-ig legalább részben nem rendezik, a víz- és áramszolgáltatást valamennyitől megvonja.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el.

Újabb nagyszabású szabotázs-pör készül Oroszországban

Moszkva, szeptember 7.

Ma Moszkvába befutott jelentések szerint a GPU a leningrádi közlekedési népbiztonság tisztviselői közül nagyon sokakat letartóztatott. A gyanúsítottak ellen az a vád, hogy ellenforradalmi alakulatoknak voltak tagjai és szabotálták a munkát.

A letartóztatottak között 12 olyan vezető is van, akik a kommunista párt tanácsának tagjai.

A fennálló szovjet törvények szerint a letartóztatottak ügyét a letartóztatásukat követő 72 órán belül már tárgyalni kell.

A fennálló szovjettörvények szerint a letartóztatottak egy részét halálra ítélik, mert a szovjettörvények a kimutatható szabotázs esetére halálbüntetést írnak elő.

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Utasítsa vissza a rágcszókat az eredeti csomagolású „OLLA”-hoz.

Miért az új
NIVEA
-fogpasztát?

Minősége: NIVEA
Olcsó és jól

Mert már 22 LEI ért nagy
tubus fogpasztát, amely
az eddigi bevált fogpaszták-
kal teljesen egyenértékű
és melynek csodás ízét
ön bámulni fogja. Olcsó
ára fölöslegessé teszi, ho-
gy a sok ismeretlen és be-
nem vált szájpóloszserrel
kísérletezzen.

Súlyos autobuszszerezétsétség Ploesti mellett

Mind a 25 utas megsebesült

Bukarest, szeptember 7.

Borzalmas autószerencsétlenség történt
tegnap a Bukarest—Ploesti közötti or-
szágúton. A ploesti 4553 számú autobusz
soffőrje, Ion Florea részeg volt és árokba
fordította a gépkocsit. Az autobusz előtt
egy kutya szaladt az úton, a soffőr rá-

hajtott a mikor eltiporta, olyan szeren-
csétlenül forgatta a kormánykereket,
hogy a kocsit az árokba fordult.

Az autobusz huszonöt utasa közül
egy se maradt sértetlen.

Hatan közülük súlyos állapotban van-
nak, a többiek kisebb sebekkel menekül-
tek a veszedelemből.

Elárverezték a híres szegedi Kas-szállót

Szeged, szeptember 6.

A híres szegedi Kas-szálló berendezé-
sét tegnap, kedden elárverezték s az ár-
verésen mindössze 12 ezer 227 pengő
és 70 fillér gyűlt be. Csütörtökön pedig
a hatalmas szálloda épületét is árverés
alá bocsájtják.

Érdekes, hogy a Kas-szálló, amely a
rég Magyarországon a legnagyobb és leg
híresebb vidéki szállodák közé tartozott,
a békeszerződés rendelkezései miatt
bukott meg. Azzal, hogy az új határok
elvésték a Bácskát és Erdélyt, a Kas-szálló
is elvesztette vidéki forgalmát és más-
félétvizedes hőies kínódás után végre
menthetetlenül csődbe került.

Ujabb négy halálos kommunista ítélet Bulgáriában

Szofia, szeptember 7.

Bulgáriában a drákói törvények ellené-
re is egyre jobban terjed a kommunista
mozgalom. A rendkívüli bíróság kommuni-
sta ügyekben kedden újabb négy halá-
los ítéletet hozott.

A négy halálra ítélt kommunista felül
még 15 kommunista ügyét tárgyalta ez
alkalommal a bíróság és a tizenöt kom-
munistát összesen 120 évi fegyházra és
2 millió leva pénzbüntetésre ítélte.

Egyidejűleg a radomiri hadbírósg is
kommunista bűncselekményeket tárgyal
most. Ez előtt a bíróság előtt 52 kommuni-
sta vádlott áll. Ezek ügyében a hét
végére várható ítélet.

Megvédik jogaikat a jogtalanul kitétt beteg- pénztári tisztviselők

Brassó, szeptember 7.

A munkásbiztosítók leépítése során, —
amint az már köztudomású, — ismét
egész sorokban kerültek kenyer nélkül
utárára a magyar tisztviselők szárai. Ez-
zel a szomorú aktuussal kapcsolatosan
részletesen beszámoltunk a leépítések
törvénytelenségéről. Most aztán újabb
megdöbbentő hiteles adatok kerültek a
kezünkbe.

Az adatokat az elbocsátott tisztviselők
a közigazgatási hatóságoknál folyamatba
tett pereik sikere érdekében fel is fogják
használni. Ezekkel akarják igazolni a
minősítéssel megbízott bizottság részre-
hajló működését, mely a törvény világos
rendelkezései ellenére ebrudalta ki 20—
50, sőt több éves szolgálati rendeltet-
állásaiukból, csupán azért, hogy azokat
rosszul, vagy egyáltalán nem képzett
protekción elemekkel népesítse be.

Mert a bukaresti minősítő bizottság a
helyett, hogy az idevonatkozó társada-
lom-biztosító törvény megfelelő szakasza
értelmében, csak az öt évnél magasabb
szolgálati idővel rendelkező és az előírt
képzéssel rendelkező tisztviselőket
minősítette volna, egyszerűen levegőnek
nézte a parlament által megszavazott tör-
vényszakaszokat és volt cirkuszi birko-
zókat, tejjgazdasági tanfolyamot félig vég-
zett és ehhez hasonló „diplomás” embe-
reket nevezett ki, minden szolgálati idő
mélkül.

Ezek a kinevezések érthetően kihoz-
ták a sodrúkból az elbocsátott embereket,
akik között nem egy olyan román nem-
zetiségű is akad, aki nem tolta soha a je-
lenlegi kormány szekerét.

A megdöbbentő adatok nyomán most
már erélyes és rendszeres adatgyűjtéshez
fogtak a kenyerkereseti sáncokból tör-
vénytelenül kivet tisztviselőket. Ez annál
könnyebben megy, mert, amint fennebb
már említettük, igen sok jóképzett és
megfelelő szolgálati évekkal rendelkező
román nemzetiségű munkásbiztosító
pénztári tisztviselőt is utcára raktak a
bukaresti nagyfejűek

Jönnek az adózár- gondnokok

A pénzügyminiszter emlékeztetője

Bukarest, szeptember 7.

A pénzügyminiszterium tegnap köriratot
intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz az
„adóbehajtási zárgondnokok” ügyében. A
körirat emlékeztette a pénzügyigazgatókat
arra, hogy még 1931 március 27-én rendelet
engedélyezte zárgondnok beállítását olyan
esetekben, ha ezt az adóbehajtás biztonsága
megköveteli. Ilyen zárgondnok-félt külön-
ösen birtokokon és nagyüzemekben alkalmaz-
nak azzal a megbizással, hogy állandóan el-
lenőrizze a terménybetakaritást és értékesít-
ést, nehogy a tulajdonos zsebre vigya a ter-
mény árát, mielőtt összes adótartozásait ki-

egyenlítetté volna.

Az adóbehajtás — folytatja a körirat —
most is igen nehéz körülmények között fo-
lyik. Az adóbehajtási zárgondnokokról szóló
rendeletet az új adóbehajtási törvény is
átvette, úgyhogy az idén is lehet ilyen bak-
tereket beállítani, hogy az adók biztosan
befizetésre kerüljenek.

Visszaélések elkerülése végett a miniszteri-
um felhívja a pénzügyigazgatóságok figye-
lét, hogy ezt az intézkedést csak akkor al-
kalmazzák, ha feltétlenül szükséges és elő-
zőleg értesítsék a miniszteriumot is.

Temesvár ezévből nem ad munkanélküli segélyt, elhelyett 100 millió értékű közmunkát írnak ki

Temesvár, szeptember 7.

Temesvár városa a tél folyamán
100 millió lejt fordít közmunkákra.
Ezért a munkanélküli segélyt megszünteti
és csakis a munkanélküli segélyt megszünteti
és csakis a munkanélküli segélyt megszünteti
és csakis a munkanélküli segélyt megszünteti

A szociáldemokrata-párt szerdán kül-
döttséget menesztett a városhoz, bejelent-

ve, hogy

a szakmunkások nem hajlandók a köz-
munkák során földmunkát végezni, már
csak a kis bérekre való tekintettel sem.
A munkaadók és munkások közös bizottsá-
gának összeülését sürgették.

Nicolaevici alpolgármester megígérte,
hogy a bizottságot összehívja.

Kirculescu alezredes a becsület- ügyi kodex szerint cselekedett, ami dr. Mureşanu pénzügyigazgatóról nem mondható

— mondja a rehabilitáló katonai nyilatkozat

Brassó, szeptember 7.

Több ízben foglalkoztunk már azzal a
lovagias afférrel, amely Kirculescu Eugen
alezredes és dr. Mureşanu Jonel marosvásár-
helyi pénzügyigazgató között
tört ki egy Borszék-fürdőn lejátszódott
konfliktus kapcsán.

Megirtuk azt is, hogy az alezredes fe-
lettes hatóságaitól becsületügyi vizsgálá-
tot kért maga ellen. Idevonatkozólag az
aradi 95-as „Cloşca” gyalogezred levelet
intézett hozzánk a következő megállapí-
tások helyreigazításra közlésével
kérve fel bennünket:

„1. A lezajlott vizsgálat folyamán ki-
tűnt, hogy:

Kirculescu Eugen alezredes annak a kon-
fliktusnak megoldásában, mely 1933 au-
gusztus 12-én támadt közötté és dr. Mu-
reşanu Jonel Anton marosvásárhelyi
pénzügyigazgató között, tökéletes gaval-
lérossággal és a becsületügyi kodex elő-
írásainak megfelelőleg járt el.

2. Dr. Mureşanu Jonel Anton nem járt
el hasonlóképpen, mint tiszt és a fegyve-
res elintézés elől is kitért.

3. Kirculescu Eugen alezredesnek min-
dennemü elégtételre joga van.

Papen már hivatalosan is bejelentette, hogy Magyarországra utazik

Bethlen ma hosszasan tárgyalt Gömbös magyar miniszterelnökkel

Berlin, szeptember 7.

A tervezett Papen látogatás izgalomba
hozta nemcsak Budapest, hanem egész
Európa politikai köreit.

A vasárnapi kupagyőztes „Unirea”
feltalálás, hanem mint mára kiderül, meg
is valósul. Ma már a berlini „illetékes he-
lyek” is nyilatkoznak és közlik, hogy

Papen helyettes kancellár palóban
terebé vette, hogy az ősz folyamán
Budapestre látogat.

Ugyanez az illetékes közli, hogy a látog-
atás végleges időpontját még nem álla-
pították meg.

Elmondja, továbbá a német hivatalos
jelentés, hogy Papen budapesti látogató-
sa nemcsak udvariassági jellegű. Papen-

nek azért kell Magyarországra utaznia,
mert be kell fejeznie azokat a gazdasági
tárgyalásokat, amelyeket Gömbös leg-
utóbb Münchenben és Berlinben megkez-
dett.

A „hivatalos” kihangsúlyozza, hogy ez
alkalommal is a tárgyalások súlypontja
a gazdasági kérdések megbeszélésén
nyugszik.

Minden valószínűség szerint ezekkel
a tárgyalásokkal kapcsolatosak azok a
megbeszélések is, amelyeket a magyar
miniszterelnök ma Bethlen István volt
miniszterelnökkel folytatott. Bethlen ma,
mikor Gömbösse való találkozása után
elhagyta a miniszterelnöki palotát, hosz-
szabban nyilatkozott a budapesti újság-

íróknak, akik előtt kijelentette, hogy ez
a mai találkozó ő és Gömbös már rége-
ben megbeszéltek és ezen a találkozón
aktuális problémákat beszéltek meg.

Ebben a bethleni nyilatkozatban a „re-
gebben” szón van a hangsúly. Ezzel
Bethlen azt a gyanúsítást akarta pariroz-
ni, hogy tárgyalásai a Papen látogatással
állanának kapcsolatban

Nincs elég hely a nagy- váradí liceum magyar tagozatán

Nagyvárad, szeptember 7.

A nagyváradí állami Gojdu-liceum ma-
gyar tagozatára annyi növendék jelentke-
zett, hogy 40 tanuló már nem vehették
fel. Az érdekelt szülők a Magyar Párthoz
beadvánnyal fordultak, amelyben azt ké-
rik, hogy párhuzamos osztályt létesítsék
barcolják ki. A szülők kísérlete nyilván
azért nem valósul meg, mert a tagozat
fenntartási költségeit nekik kellene visel-
ni, ami fejenként 5000 lejt jelent.

Az adóvégrehajtó és a félig kész ruha

Marosvásárhely, szeptember 7.

Megirtuk már, hogy a marosvásárhelyi
iparosok adóselelmek ügyében küldött
segíleg keresték fel Pantea dr. polgármes-
tert. Az iparosok azt sérelmezték, hogy
a végrehajtók a féligkész ruhákat és kí-
pőket is könnyörtelenül lefoglalják és el-
viszik.

Szerdán Méra Viktor, a Kereskedelmi és
Iparkamara elnökének a vezetésével
ugyanaz a küldöttség felkereste Muresan
Anton pénzügyigazgatót, akinek előadták
sérelemüket. Muresan a delegációt megér-
téssel fogadta, majd megkérte őket, hogy
a sérelemek ügyében péntekre a kereske-
delmi és iparegyesületek elnökeivel együtt
közös értekezletet hívjanak egybe.

— Gyengélkedés idején, különösen ha
rosszul érzi magát, szorítsa a kezét, és
Ferenc József” keserűviz fájdalommentes szék-
ürülést és kiegyítő emésztést hoz létre. Híres or-
vosok a legnagyobb elismerés hangján írnak
valódi Ferenc József vizorról, mert ez a króni-
kus korban is hosszabb időn át alkalmazható
anélkül, hogy káros eredménye változnék

Aradon tömegesen jelentkeznek a színigazgató-jelöltek

Arad, szeptember 7.

Az aradi „színházmentő társaság”
kedden este ötven tagu bizottsággá egész-
ítették ki, a színigazgató személyét illető-
leg azonban még nem történt döntés, mert
az ügyben Arad megoárja Temesvár al-
lásponjtját. A bizottság már érintkezéssel
is lépett Temesvár magyar alpolgármes-
terével.

Érdekes fejleménye az ügynek, hogy
a konkesszióra pályázók tábora ismét me-
szaporodott. Értesüléseink szerint, Mihály és
Ihász Aladár a kolozsvári magyar szin-
társulat tagjai is a pályázók kö-
zé léptek. A két színész, akiket a kolozsvári
vári Magyar Párt is pártfogol szerdán
Aradra érkezett. A kolozsvári Magyar
Párt arra kérte az illetékes aradi kör-
ket hogy Feketéék érdekében kövessék
el mindent amit lehet.

Ujabb pályázó Inke Rezső az aradi
színház volt tagja is aki Betegh Bébi
ismert erdélyi pirdadonna férjének, János
két fia és a színház vezetője, János
ka Jenő gyógyszerésznek az anyagi támogató-
gatásával próbálna színházat csinálni.
A színházkérdés a városi köz-
ülésén is szóba került, az alpolgármester
intervenciójára azonban a döntés el-
maradt, addig, amíg Temesvár álláspontján
tudomást nem szereznek.

A királyváró Brassó

Az Astra közgyűlésén Károly király személyesen elnököl

A felvonulások és ünnepségek részletes programja

Pénteken lobogódiszbe öltözik a város

Brassó, szeptember 7.

Pénteken ünnepi díszbe öltözik Brassó, nagy külső díszben is stilszerűen fogadja Károly királyt és kifejezést adjon annak tiszteletnek, amelyet ennek a kulturált városnak polgársága érez a románság egyik legnagyobb kulturális megmozdulásával szemben.

Pénteken nyílik meg az Astra-kulturális egyesület országos kongresszusa, amelyen uralkodón kívül a kormány tagjai, valamint Románia kulturális és politikai életének legmarkánsabb képviselői jelenlétük be részvételüket. A kongresszus — mint azt előző cikkünkben megírtuk, — három napig fog tartani és a nagy ideforgalmon kívüli olyan eseményteljes epokát biztosít a városnak, amelynek Brassónak nagyon régen nem lehetett része.

A KIRÁLY FOGADTATASA

Az Astra-közgyűlés megnyitó ülésén maga a király fog elnökölni. Az uralkodó katonák délelőtt jön meg Színájából. Az egész várost zászlódiszbe öltöztetik, a városi tanács emberei pedig szorgalmasan dolgoznak az utvonalon, hogy azokat a városra „pucolják”. A város főterén már áll a pódiumot, amelyen a király és a kormány tagjai a különböző nemzeti csoportok felvonulását és üdvözlését fogják fogadni.

Az előre megállapított terv szerint a király Színájából körülbelül 11 órakor az autóján Brassóba befutni. A színajai szágutról a királyi autó a Vasut-utcán halad végig, majd befordul a Jorga-soron, amelyen keresztül a vármegyeháza mellett levő Astra-kulturális házhoz hajt, tekintve, hogy itt lesz a kongresszus ünnepélyes megnyitó ülése.

A posta háta mögött zenekar várja az uralkodót, az Astra-kulturális mellett szintén zenekar fogja üdvözölni. Az utvonalon rendőrkordont vonnak, hogy a közönség rendben és tolongás nélkül fordulhassa az uralkodót. Az érkezés során az egész utvonalon lelkes ünnepségek zajlanak részeseit a királyt.

Ugyancsak pénteken érkezik Brassóba Voicu Nițescu földmívelésügyi és Gusti Székelykutatásügyi miniszter. A belpolitikai események miatt nem biztos, hogy Vajda miniszterelnök is eljön az ünnepségekre. Mindenesetre a miniszterelnököt is várják a kabinet több tagjával egyetemben.

Az ünnepélyes fogadtatásokra való tekintettel pénteken délelőtt fél 11 órától Brassó összes üzleteit lezárják, akárcsak ünnepnapokon.

Sombaton azonban az üzleteket nem kell zárva tartani — mint ahogy azt lapunk tegnapi számában tévesen jeleztük.

AZ ÜNNEPI PROGRAM NAPPALAI BEOSZTVA

A háromnapos, nemzetiünnep-számba sorolt kongresszus tulajdonképpen pénteken reggel fél kilenc órakor veszi kezdetét a görögkeleti és görögkatholikus templomokban. A kongresszus megnyitó ülése déli 12 órakor veszi kezdetét az Astra-kulturális házban az uralkodó elnöklése alatt. A megnyitást előtti a királyt Moldovan János, az Astra kultúregyesület országos elnöke, a kormány tagjai, Cuteanu György vármegyei prefektus, valamint Voicu Nițescu dr. Brassó város polgármestere fogadják üdvözlölni.

A megnyitást követően a különböző delegációk üdvözlölni a kongresszust, majd az egyesület belső és főleg adminisztratív kérdéseit tárgyalják le. Félkettőkor banulást az uralkodó részvételével a tiszti karó helyiségekben. Délután félnyolcor kezdik kezdetüket a főtéri ünnepségek, a először a „Soimii” sportegyesület volt fel, majd Törösvár, Rozsnyó, Poiana Mărului Hétfalu Méhkerék, a Bolgárszeg, valamint a „Junii Brasovului” egyesület néprajzi felvonulására kerül sor. A felvonulás utvonala: Porond-tér Saguna-

liceum, Lópiac, Főtér, Kolostor-utca, Rezső-körút Kapu-utca és vissza a Főtérre.

Ez az ünnepélyes felvonulás körülbelül hat óráig fog tartani. Pontban hat órakor Sabin Manuila dr., az állami népesedési intézet igazgatója, a kereskedelmi és iparkamara nagytermében előadást tart „Románia népesedési problémája” címen.

Este kilenc órakor az Astra-mozgószerházban a „La sezațoare” és „Craiu Nou”

című színműveket hozzák színre, a bukaresti Nemzeti Színház és Opera művészei, a két állami vezető színház rendezésében és azok diszleteivel és kellékeivel, valamint az Astra-kórus közreműködésével. Az előadás után estély a tiszti kaszinóban. Hölgyeknek kötelező a nemzeti viselet.

Az uralkodó este elhagyja Brassót és autóján visszautazik Színájába.

A bukaresti rádió három napon keresztül Brassót továbbítja

A kongresszus második napja, szombaton reggel fél 9 órakor veszi kezdetét a kereskedelmi és iparkamara helyiségében. Hagișanu Gyula dr. volt erdélyi miniszter ismerteti az Astra kulturális programját, Silviu Teosu pedig az egyesületnek a többi kulturális egyesülettel való kapcsolatairól beszél. Tíz órakor a résztvevők meglátogatják a kereskedelmi kamarában megnyitott vadászkiállítást. Utána megint belső kérdések megvitatása, majd déli 12 órakor meglátogatják az Astra kulturális

ban felállított kiállításokat, amelyeknek címei: az erdélyi románok nemzetiségi mozgalmi, Brassó képekben és Brassó festői.

Délután 3 órakor az Olimpia-sportpályán a Soimi sportegyesület brassói, nagyszabású, kolozsvári és máramaroszigeti csoportjainak közreműködésével nagyszabású sportünnepségek lesznek.

Délután öt órakor folytatják a kongresszus vitáját, majd este kilenc órakor az Astra-mozgószerházban nagy szimfónikus

hangversenyt tartanak.

Az Astra-mozgószerházban tartandó összes színelőadásokat a bukaresti rádió közvetíti úgy, hogy a rádióknak a háromnapos programját a brassói előadások közvetítése fogja kitölteni.

A kongresszus harmadik napján, vasárnap reggel fél kilenckor a résztvevők kirándulást rendeznek a Pojánába és ezzel az ünnepségek véget is érnek.

Tekintve, hogy a kongresszus résztvevőinek a vasut ötvenszázalékos kedvezményt biztosított, az érkezők az állomáson működő irodánál azonnal megkapják az igazolványokat, amelyekkel visszautazhatnak. A jegyek lepecsételése teljesen díjmentes.

A POLGÁRMESTER FÖLHÍVÁSA
BRASSÓ VÁROS LAKOSSÁGAHOZ

A polgármesteri hivatal lapunkon keresztül fölhívja Brassó város polgárságát, hogy pénteken, szombaton és vasárnap lobogózzák ki házaikat, mert a város vezetősége így kívánja fogadni a királyt, a ki szintén résztvesz az ünnepségeken.

Brassó megye és a hadügyminisztérium pöre a katonakórház bére körül

A megye nem fogadta el az önkényesen leszállított bérösszeget

Brassó, szeptember 7.

Néhány héttel ezelőtt súlyos konfliktus tört ki Brassó vármegye vezetősége és az ötödik hadtest parancsnoksága között. A konfliktus a katonakórház miatt tört ki, amely tulajdonképpen a vármegye tulajdonát képezi.

A hadügyminisztérium illetékes szervei utján önkényesen, anélkül, hogy a vármegyei érveitől megkérdésbe volna, leszállította a katonakórház után fizetendő bért.

A vármegye vezetősége az egyoldalú eljárás ellen a legerélyesebben tiltakozott, de ez a tiltakozás mit sem használt, mert a hadügyminisztérium hallani sem akart álláspontja

megváltoztatásáról. Ezért a vármegyeháza pert indított a hadügyminisztérium ellen a Bukarestben székelő közigazgatási bíróság előtt, amely a napokban fog dönteni az ügyben.

Miközben az érdekes pereskedés folyik, a vármegye és a hadügyminisztérium között, az illetékes katonai hatóságok néhány nappal ezelőtt be akartak fizetni 30 ezer lej házbért a vármegyéhez a katonakórház bérösszegeinek törlesztésére. A vármegye azonban a pénzt visszautasította azzal az indokolással, hogy addig, amíg a kérdés el nem dől, a leszállított házbért nem fogadja el a katonakórház után.

A brassói közkórház új rendje

Szomorú és hasznos tudnivalók

Brassó, szeptember 7.

Az új közegészségügyi törvény intézkedéseinek megvalósulása, néhány hónappal ezelőtt a brassói Márcescu kórház, amely az állam kezelésében állott, Brassó vármegye és Brassó város tulajdonába ment át. A kórház élén egy kórházi bizottság áll, amely teljesen átszervezte a kórház rendjét, ugyanakkor pedig új árat is állapított meg a betegek számára.

Az új rendszerrel kapcsolatban Brassó város és vármegyei vezetősége a kórházi vezetőség előterjesztésére rendeletet adott ki, amely a környék szegényebb sorsú lakóssága számára teljesen használhatatlanná és megközelíthetlenné teszi Brassó és a megye egyetlen valamire való és jól felszerelt közkórházát.

A rendelkezés első mondata ugyanis így kezdődik: „A mai naptól kezdve senki ingyen kezelésben nem részesülhet a kórházban.”

Aztán mindjárt a következő mondatban bejelenti a rendelet, hogy minden betegnek — rendkívül súlyos eseteket kivéve — öt napra előre ki kell fizetni a kórházi illetéket. Ellenkező esetben be sem teheti a lábát a kórházba.

A Márcescu kórház új szabályzata a rendelet értelmében a következő:

Egyetlen beteg sem vehető fel a kórházba díjmentesen. Minden beteg a felvételkor köteles 5 napra előre kifizetni a kórházi díjakat Kivételeket képeznek a szülési, baleseti, belső vérzés esetei, vagy ha a beteg közszéki szegénységi bizonyítvánnyal rendelkezik.

A RÖNTGENVIZSGÁLATOK ÚJ ÁRSZABÁLYA

Ezzel egyidejűleg a kórház igazgatósága új szabályrendeletet adott ki a kórházban eszközölt röntgenvizsgálatok áráról is.

Az új árszabály a következő:

Egyszerű röntgenvizsgálat ára 100 lej, a gyomor röntgenvizsgálata 150 lej, a belső röntgenvizsgálata 150 lej, az emésztőcső teljes röntgenvizsgálata 200 lej, a szív és a főúter röntgenvizsgálata pedig 150 lej.

Kis röntgenfelvétel (13x18, 18x24) ára 150 lej, nagy röntgenfelvétel (24x30, 30x40) ára pedig 200 lej.

Végül pedig egy mély rádioterápiás kezelés ára 150 lej, egy egyszerűbb rádioterápiás kezelés ára 100 lej.

Egy egyszerűbb rádioterápiás kezelést azok, akiket a város vagy a megye egészségügyi bizottsága utasított kezelésre, 50 lejt kötelesek fizetni.

Az összes díjakat előre kell fizetni, kivéve a sürgős orvosi beavatkozást igénylő eseteket. Ezeknél utólag is fizetendő az orvosi díjak.

Szegénységi bizonyítvánnyal ellátott betegek esetén az orvosi díjak kifizetését a bizonyítványt kiállító községek elől járóságától igénylik.

Az új rendszernek tehát szociális szempontból mindössze csak abban nyilvánul meg az engedékenység, hogy szegénységi bizonyítvánnyal a szegényeket is kezelik. Ennek a rendszernek az a hibája, hogy igen gyakran fordulnak elő visszaélések nem is annyira a kórház, mint a szegénységi bizonyítványt kibocsájto hatóságok részéről. Ezeket a visszaéléseket pedig csak az a beteg szenvedheti, aki rá volna szorulva az ingyen kezelésre, mert nem kap bizonyítványt.

A Márcescu kórház új illetékei egyébként az általános orvosi díjakhoz viszonyítva meglehetősen mérsékelték.

A kórházi illetékek a következők:
I. oszt. naponta 150 lej, II. oszt. 80 lej, III. oszt. pedig 50 lej.

Az operációk taksája a következő:
I. oszt. nagy operáció 600 lej, kis ope-

Ma, csütörtökön premier!

A szezon legnagyobb dzsungelfilmje

Az őserdők királya

Ez a film nagyobb mint a „Tarzan”, „Trader Horn” és a többi hasonló filmalkotások.

Izgalmas kalandok, égő cirksusz és szabadjára eresztett vadállatok között.

rációk vagy orvosok 300 lej.
 II. oszt. nagy operáció 500 lej, kis operáció vagy gyógyszerek 250 lej.
 III. Bármilyen más operáció vagy orvosok ára 100 lej.
 Abban az esetben, ha a beteg nem egyenlíti ki távozását előtt a számláját, egy a kórház törvényes uton indít keresetet akár a beteg, akár a beteg családtagjai, akár a szegénységi bizonyítványt kibocsátó község ellen, a kórházi díjak kiegészítéséig.
 A kórházak mellett egy betegvizsgálási (vizit) iroda felállítását határozták el, ahol a szegények részére ingyenes kezelést biztosítanak. Ezen iroda a következő árakban bocsát különböző gyógyszereket a betegek rendelkezésére:
 Egy kis csomag kötszer 20 lej, közepes 30 lej, nagy 40 lej, orvosszerek, gyógyszerek ára pedig 40 lej.

Elsősegélynél a kötszer árának kiegyenlítése kötelező

A betegek felvétele a kórház irodájában történik, ahol is vagy az előírt 5 napi kórházi díjat fizeti ki, vagy felmutatja az ingyenes felvételhez szükséges iratokat.

A kórház kapujánál minden embert megvizsgál a kapus.

Csomagok, ételek bevitele a kórházba szigorúan tilos. A kapusnak jogában áll megvizsgálni minden idegent, aki elhagyja a kórházat. Ez a megvizsgálás azért történik, hogy a kórház holmijait el ne tulajdoníthassák.

A betegek meglátogatása szerdán és vasárnap délutánra van engedélyezve. Minden más látogatáshoz a kórházi orvos külön engedélyre van szükség.

ASTRA MOZGÓ.

Előkészületben a szezon legnagyobb, érdekesebb és legszebb filmjeinek egyike.

SEVERIN KAPITÁNY

Írta, rendezte és a főszerepet játssza:

(Ha megkondulnak a harangok)

LOUIS TRENKER. Partnerei: Várkonyi Mihály, Luise Ulrich, Fritz Kampers

A film lejezetei:

I. A jénai diák.

II. A feldult otthon.

III. 500 tallér vérdíj.

IV. Szerelem a havasok közt.

V. Titkos gyűlés.

VI. Embervadásza.

VII. Az áruló jutalma.

VIII. Az innsbrucki bál.

IX. Az éjtéli lovás.

X. Megindulnak a hegyek.

BRASSÓI SZINEK:

A székely meg a „Déjli Ekszprecc”

Öt álltam a szürkülőben, kedvenc trafikom előtt és a külföldi lapokat nézegettem. Milyen pompásan csillognak a „Daily Express” betűi, szinte még friss rajtuk a nyomdafesték, ha hozzáérnék, talán még szét is kenném. . . Nagyszerű, hogy ezek az újságok milyen hamar eljutnak hozzánk a ködös angol fővárosból. Alig egy-két naposak! Az a kár csak hogy 20 lej egy példány, ami napilapért kissé magas összeg. Azért biztosan akad rájuk vevő, van itt néhány angol mérnök a svéd utépítőknél, nyilván azok vásárolják.

Ilyen gondolatok futkároztak a frizurám alatt, amikor egy középkori székely bácsi harsányan, csizmásan megáll a trafikos előtt és zsiros kalapja szegélyéhez emeli kerges ujjait.

— Aggyisten! — így ő.

Szinte várom már, hogy elkérje azt a pakli harmadosztályú dohányt, amiből az ilyen jámbor Danibák és Mózsibák kékes füstfelhőket eregetnek a csiki ég alatt.

Nem így az én emberem:

— Van itt angol újság? — kérdezi.

A trafikos meghökken, azután megvakarja a fülét, mintha légy szállt volna bele:

— Minek magának az? — érdeklődik hüledezve.

— Künn valék valamikor Amérikában — közli a bácsi — gondolom, nem akarom a nyelvöket elfeledni! Mutasson már egyet, no!

A trafikos életregezi a londoni lapokat.
 — Nem ijjet gondutam — szó, a székely — ojjan kéne, akit Amérikába nyomtak. Ezekre meg az van fősztve, hogy: Londony. Ojjat aggyon, ojjan nyujorkit!

— Azzal nem szolgálhatok — valja be a trafikos — nem tartjuk raktáron!

— Ejszen — firtatja a bácsi — csak van egy Szetördéj Ivning Posztya? Vagy egy Nyujork Heralgya?

— Nincsen! — restelkedik a trafikos.
 — Akkor ezt veszem meg — ragad meg egy Daily Expresset — mennyit kóstál ez a Déjli Ekszprecc?
 — Husz lej az ára!

A bácsi hatalmas piros zsebkendőt kotor elő, amelynek göbrekötött csücskéből fénylő huszast huz a napvilágra, illetőleg a lámpafényre.

— Ezt pengetheti es — szól büszkén és tarisznyájába sülyesztí az angol lapot. Azután esmént megböki kalapját és ékocog.

Örülök, amikor elgondolom, hogy milyen respektusa lesz a faluban. Szeretném hallani, hogy halandzászik majd az öreg, amikor valamelyik komája friss hírek erányában érdeklődik.

Azon meg tisztá szívűből derülök, hogy a lapvásárlást egy idegen ur is végignézte, aki bukaresti rendszámú gépkocsin érkezett a trafik elé. Ez most biztos elbeszéli otthon, hogy a székely földmivesek szántás-vetés közben angolul nógatják a marhákat és „Good bye”-t köszönnek a ringójárasu menyecskéknak.

N. F.

Beiratások

A Brassói Ref. Leánygimnáziumban, a Fejserkedelmi Iskolában és a Női Kereskedelmi Tanfolyamon a beiratások szeptember 10-ig tartanak. Az igazgatóság felkéri az érdekelteket, hogy gyermekeiket az időpontig a Calea Victoriei (Kut-utca) 7. sz. alatt levő irodában beiratni sziveskedjenek.

Uj árlejtések és egyéb nagyfontosságú ügyek a város állandó választmányának ülésén

Rendbefejazzák a Vasut-utcát

Brassó, szeptember 7.
 Brassóváros állandó választmánya szerdán este nagyfontosságú ülést tartott, amelyen egész csomó városrendészeti határozatot hoztak. Az állandó választmány határozatai általában olyan sérelmeket igyekeznek kiküszöbölni, amelyek miatt a polgárság jogosan panaszkodik évek óta anélkül, hogy azokat bárki is meghallgatta volna.

Az ülés egyik legfontosabb pontját képezte az új vágóhid gépberendezésének kérdése. Néhány nappal ezelőtt tartották meg ugyanis a második árlejtést a közel 15 millió lejese értékű kivevő gépberendezési munkálatok elvégzésére.

Az árlejtési bizottság a munkálatokat F. I. Bernacky bukaresti mérnöknek ítélte oda. Ezt a határozatot azonban értesüléseink szerint meg fogják felebezní, amennyiben a Ganz villamosági Rt., amely a budapesti Ganz Danubius Rt. romániai exozitúrja jóval olcsóbb és előnyösebb ajánlatot tett a gépmunkák elvégzésére. Azon felül pedig megállapítást nyert, hogy Bernacky mérnök cége, amelynek a munkálatokat odaitélték, tu lajdokképpen ilyen természetű munkálatokkal nem is foglalkozik. Mindössze egy mérnöki iroda amely legfeljebb más vállalatok ügynekeként szerepel. A városnak tehát érdeke, hogy a cégekkel közvetlenül s ne pedig közvetítő útján állapodjék meg.

Ilyenformán az árlejtést nemcsak a kihirdetés ellen beadott felebbezés fogja a megsemmisítéshez juttatni, hanem az a magasabb szempont is, amely a várost vezérli akkor, amikor ezt a nagy munkát olcsóbb és több garanciát biztosító vállalatnak akarja kiadni. Az utolsó szó egyelőre Bukarestet illeti, tekintve, hogy az ügy a központi árlejtési bizottság elé kerül elbírálás és jóváhagyás, vagy megsemmisítés végett.

Ugyancsak az állandó választmány tegnapi

ülésén semmisítették meg azt az árlejtést is, amelyet a városi autóbuzsok-biztosítására írtak ki és amelyre, mint ismeretes, összesen két biztosítóintézet pályázott. Ezzel kapcsolatban az állandó választmány elhatározta, hogy az autóbuzsoknak baleset és polgári kártérítés elleni biztosítására új árlejtést írnak ki.

Ami a gépek rövidzárlat és hasonló balesetek ellen szolgáló biztosítását illeti, a város elhatározta, hogy

átllér az önbiztosítási rendszerre és saját alapot létesít a gépekben esetleg felmerülő bajok és hibák azonnali pótlására.

Ez lényeges megtakarítást jelent a városnak a biztosító intézetekkel tervezett kombinációval szemben.

Az állandó választmány még tudomásul vette, hogy a legfelsőbb árlejtési bizottság az új öntözőgép és a két billenő szemeteszközt leszállítására vonatkozó árlejtést jóváhagyta és a beadott ajánlatok közül a Societatea Generala Pentru Străinătate cég ajánlatát fogadta el, amely ilyenformán azonnal meg is kezdi a kocsik leszállítását.

Bizonyos mértékben árlejtési ügyekkel áll kapcsolatban az a határozat is, amelyet a város a Clobuzet nevű erdő sájának értékesítésével kapcsolatban hozott. Tudvalevőleg a város már régebben el akarja adni az erdőben levő

20 ezer köbméter lucfenyőjét.
 Több árlejtést is írtak, de azokat különböző okok miatt mindig meg kellett semmisíteni. Az állandó választmány most utasította az erdőmérnöki hivatalt, hogy közvetlen tárgyalás útján próbálja értékesíteni az erdőt. Ebből a célból meghívják a brassói, szinajai, pöesti, bukaresti, valamint környékbeli számottevő fáscegeket, hogy a fát minél hamarabb értékesítsék le.

Városrendészeti határozatok

A város állandó választmánya ezenki-vül egész csomó határozatot hozott, amelyek városrendészeti szempontból bírnak rendkívüli jelentőséggel. Így többek között szóba került a Vasut-utca kanalizációjának kérdése. Itt a város a szennyelvezető csatornákat már régen megépítette, a házakat azonban mindeztideig nem kapcsolták be a csatorna-rendszerbe. Ennek tulajdonítható, hogy ez a forgalmas utca poshadó szennytől és piszoktól hüzik. Tekintve, hogy a város szívében ez a helyzet tarthatatlannak bizonyult, a város állandó választmánya felszólította az utcában lakó összes háztulajdonosokat, hogy 15 napon belül kezdjék meg a csatornáknak a házakhoz való bekapcsolási munkálatait. Ezzel a Vasut-utcát mentesítik a szenny-pocsfaktól és fertőző büztől.

KIKÖVEZIK A VASUT-UTCÁT

Ezzel egyidejűleg azt is kimondották, hogy az egész Vasut-utcát kikövezzik, a költéseket pedig a jövő évi költségvetésből fedezik. Az elhanyagolt Vasut-utca tehát rövidesen a város egyik legpompásabb sugárútja lesz.

Hasonló a helyzet a szennyvizekkel és piszokkal a Pojánában is, amely tulajdonképpen Brassó egyik legszebb és legértékesebb üdülőhelye. Az utóbbi hónapokban ugyanis tömegesen épültek új házak, amelyeknek lakói megfelelő szennyelvezés nélkül minden hulladékukat a

szabadba dobják. A szennyes vizek és latirakifolyások miatt a pompás levegőt valóságos megfertőzték.

Az állandó választmány most biztosítást küldött ki annak tanulmányozására, miképpen lehetne a Pojánában épült házak részére sürgősen szennyelvezető csatornákat építeni, hogy ezt a pompás üdülőtelepet mentesítsék a büztől és piszoktól.

CSATORNAZZÁK A KÖBANYA-UTCÁT

A lakók kérésére az állandó választmány elhatározta, hogy sürgősen megkezdik a Kőbánya-utca csatornázási munkálatait. A csatornázását a Zárdától felfelé kezdik el. A munkálatokat a napokban már ki is adják árlejtés útján.

A Máramaros-utca lakói szintén kéresek fordultak a városhoz, hogy csatornazzák ezt az utcát is. Az állandó választmány a kérésnek helyt adott és

ötvenezer lej értékben engedélyezte a csatornázási munkálatok megkezdését. A költségeket egyelőre a háztulajdonosok fedezik, azoknak felét pedig a város a jövő évi költségvetésből visszatéríti. Itt is hamarosan megkezdik a munkálatokat.

Az utóbbi időben panaszok érkeztek, hogy a Vasutállomásnál képtelenség a felszaporodott kocsik és autóforgalmat normálisan lebonyolítani. A város állandó választmánya elhatározta, hogy a kérdést

sürgősen rendezni mégpedig olyformán, hogy

a közúti vasut tulajdonát képező kerület keresztül utat vág és így a vasutállomás más levő köröndöt összeköti a Szeges-utccal, amely viszont a Kut-utca torkollik.

Ezzel tehát lehetővé tették azt, hogy a kocsik és autók az egyik uton befussanak az állomásra, a másikon pedig kiszálljanak a városba. Az állandó választmány bizottságot küldött ki, amelynek hivatás tárgyalásokat kezdeni a közúti vasut igazgatóságával a terület megvásárlásának érdekében.

Az állandó választmány elhatározta, hogy a Graft-patak befedési munkálatait a Honterus-gimnázium előtti részétől számított hetven méteres területen meghosszabbítja. Az újabb munkálatok megvalósítására a város újabb 250 ezer lej iránnyozott elő, amit még az idei év költségvetéséből fognak fedezni.

Néhány nappal ezelőtt árlejtést tartottak az új stadion talajmunkálatok elvégzésére. Ezeket a munkálatokat az árlejtési bizottság és az állandó választmány Ghimbăsan Zaharianak ítélte oda, aki 20 ezer 500 lejért vállalta a munkálatok elvégzését.

A kormány tagjainak jelenléteben felszentelik a bolgárszegi elemi iskolát

A városi tanács elhatározta, hogy megragadja az alkalmat, amíg a kormány tagjai Brassóban tartózkodnak és ez alkalommal felavatják az újonnan épült bolgárszegi elemi iskolát. Ez az iskola, amely a város pénzén épült és amely pomnák kétemeletes építmény, a Tocile negyedben fekszik és Saftu V. dr. volt esperes nevével viseli. A város vezetősége elhatározta, hogy az iskolát szombaton délelőtt szenteli fel ünnepélyes körülmények között. A felszentelésen résztvesz Voicu Nites földművelésügyi és Gusti professzor oktatásügyi miniszter.

Atlétikai szenior bajnokságok dátuma szeptember 16 és 17

Brassó, szeptember 7.

Brassóba megérkezett a központi meghívás. E hó 16 és 17-én lesz Románia 1931 évi senior atlétikai bajnoksága Bukarestben. Brassóból a következő atlétákat neveztek: Astra: Herold, Buciu, Nemes, Ionescu, Popovici, Sulică, Drăgulescu, Măcan, Stinghe, Baboiu. A KSTSV bál: Csigezy, Ruck II, Ruck III, Schmidt, Kreiss, Franz és Wagner. Az IAR-ból Ujsághy Gaál.

Teközösport

A vasárnapi kupa győztes „Unirea” csapata kedden este saját pályáján szilveszterre vereséget szenvedett. A „Mihai Viteazu” alakulóban levő csapata 161 pont arányban szép játékkal megérdemelten győzött. — „Cipészek” — Cluj reváns mérkőzését a „Cipészek” nyerték 87 pont arányban. Csütörtök este a „Vas Barát” és „Bofonya” tartják rendezés közgyűlésüket. Szombaton este indul a lozsvári turára a „Bolonya” csapata, mely vasárnap az ottani „Jó Barát” még más csapatokkal veszi fel a küzdelmet.

Hová tűntek el a gangszterek?

*

A világ nyolcadik csodája! - kiáltott fel a büszke amerikai, amikor egyszer dőlyfős elragadtatásában a maga városáról, Csikágóról beszélt. A lokálpatriótának joga van hozzá, hogy szülővárosát olyan csodának lássa, amilyennek épp akarja, de ez a csikágói nemis Csikágóban született, hanem Irországban. Skandináviában, Oroszországban, Hollandiában vagy a jóisten tudja hol. A költővel ellentétben, aki nem lesz, de születik, a csikágói nem születik, de lesz. És itt kezdődik valóban Csikágó csodája. Ha nem egy autodidakta jenki hiteles kiszólásáról lenne szó, bátran a csodák elsői közé számíthatnánk Csikágót, mert mik ehhez a gigászi városhoz képest a Khufu vagy a hafa piramisai Egyiptomban, Szemiramisz függőkertjei Kaldeában, az efezusi Artemis-templom, a rhodusi kolosszus vagy a hatalmas világítótorony a Nilus deltájában, Fárosz szigetén! Jelentéktelen cseccsebecsei az ókornak. Ezzet szemben Csikágót száz évvel ezelőtt mégcsak hetven ember lakta, 1830-ban épült ott az első faház, 1840-ben már 4470 lakosa volt, 1860-ban meghaladta a százezret és ma tul van a negyedfélmillió Csikágó példátlan tempója mellett Newyork is csak kuclog és sántikál, Newyork végre is csak öreg metropolis, több mint háromszáz év kellett neki ahhoz, hogy elérje a hétnilijót, holott a százéves Csikágó csak az elmúlt husz év alatt csaknem másfél millió lélekkel szaporodott. Az extatikus jenki nek talán igaza is van, amikor azt mondja: még harminc év és Csikágó a világ első városa.

De lássuk csak, mit adott ez a világcsoda a világnak? A nagy hűstűstöt és az Upton Sinclair leplezéseiből ismert mérhetetlen husbotrányt? Botrány másutt is volt s a csikágói csak mércében volt nagyobb, mint más ilyen skandalum s a visszaélés fogalmát inkább Panama ezáltalította, mint Csikágó. Vagy gondoljunk a legutóbbi évek tömémenten katasztrófájára, cégek és országok összeomlására és tönkremenetelére, amiket a csikágói gabonatözsde kiméletlen spekulánsai indítottak el? Hyesmi más világtözsdekről is indult, Londonból, Zürichből, Newyorkból, Csikágót ez se karakterizálja. Ami Csikágóra jellemző s amivel ez a világváros a földet megajándékozta, az a gangszter, ama modern bandita, aki hála újságnak, mozinak, rádióknak, detektívregénynek, igazmondó folyóiratoknak és magazinoknak, már-már ismertebb fogalom, mint a cowboy, a kuklusklan, az apacs, a jassz vagy a modern betyáromantika más ilyen rettegett és csodált nevezetessége.

A gangszterekről sok álmétködtatót tud a világ. Ki ne olvasott volna egyet-mást Al Capone hőstetteiről, William Klondike törnyű csinyeiről, Frank Di umond bravurjairól, O'Donell stikljeiről, Ralph Capone, Philipp Dandera, Frankie Lake, George Gugs Morann, Jack M. Gurn lélegzetelállító tetteiről. A hatalmas gangszterirodalom kései történéseinek és kritikáinak lesz a feladata az értéktelenség, ki volt dicsőbb, ki volt nagyobb; a mi szerény megállapításunk szerint valamennyien elég nagyok és elég d'csők voltak ahhoz, hogy egy negyedfélmillió várost állandó bizonytalanságban és rettevésben tartsanak. Hiába szervezték meg ellenük a föld legjobb rendőrségét, hiába indított razziait és hajtvadászatot ezer meg ezer detektív: a harcban, amely a föld alól indult, a földalattiak maradtak fölül, az ő maszkjuk és álszakálluk volt a hatásosabb, az ő revolvergyőjük biztonságosabb, az ő szervezetük ellenhatatlanabb és verhetetlenebb. És ami az ilyen szervezet lelke, a tüke, szintén az ő oldalukon dolgozott gravitálőbb erővel, mert a gangszter, azonkívül hogy bandita volt, egy hatalmas iparvezető is volt. A gangszter, az alkoholcsempészeket. És erről az apróról Amerika legjobb statisztikusai még egy évvel ezelőtt is a hólólat számaival állapították meg, hogy az acél és az olaj után mindjárt a harmadik helyén áll az Egyesült Államok mozgó nemzeti jövedelmeinek.

Csikágó banditái ellen hiába mozgósították éveken át a csikágói rendőrök ezreit és tizezreit, a döntő pillanatban ki-

A Daily Express értesülése szerint

Dollfuss idegei felmondták a szolgálatot

Tarthatatlan az osztrák kancellár helyzete

London, szeptember 7.

A Daily Express ma hosszabb és indokolt cikkben állapítja meg, hogy Dollfuss nagyon szeretne lemondani osztrák kancellári állásáról.

Dollfuss helyzete - mondja a lap - már tarthatatlan. Nemcsak azért, mert a nemzetiszocialista államvezetési gondolat Ausztriában egyre tért hódít, hanem főként, mert

Dollfuss idegei teljesen felmondták a szolgálatot.

A kancellár nem bírja már tovább a harcot,

de nem meri állását otthagyni, mert attól fél, hogy ebben az eszeiben Ausztria feltétel nélkül polgárháborúba keveredik, amelyért a történelem előtt ő lenne a felelős.

Megállapítja még a Daily Express, hogy az elmaradt idegenforgalom folytán a vidék a legnagyobb szegénységben él és

az anyagi nyomorúság is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a tömegek egyre inkább Dollfuss ellen fordulnak.

A lap szerint a katonaságot és a rendőrséget is erősen megfertőzte már a nemzetiszocialista

szellem és ez az oka annak, hogy a tiroli határ védelmére a magyar határ mentén a lövéselő egységeket kellett felvonultatni, mert ezek az alakulatok még nem annyira nemzetiszocialisták, mint az ország nyugati részének katonasága. A Daily Express szerint a tiroli határ mentének lakossága az oda vezényelt keleti „kormányhü” csapatokat a legteljesebb hidegséggel fogadta.

A Daily Express azzal végzi cikkét, hogy ha Ausztriában választást írnának ki, a lakosságnak legalább ötven százaléka nemzetiszocialistákra szavazna.

TÖRTÉNET, amelyben minden benne van

Az inas, a gyár, a bosszu, 150 ezer lejes büntetés, a Monopol és ez az egész furcsa élet

Temesvár, szeptember 7.

A Braun-féle hangszergyár néhány héttel ezelőtt elbocsátotta egyik tanoncát, Manciu Lázárt. Az elbocsátott tanonc bosszút akart állani a cégen és ezért összebeszélte egyik inasársával, akit arra kért, hogy csináljon 10 darab kis réz tokot. Az elbocsátott tanuló barátja nem tiz, hanem 55 ilyen kis réz tokot készített és azt barátja utasítására eldugta a hangszergyár üres kályhájának egyik nyílásába.

Manciu ezután, hogy az előkészületek megtörténtek, feljelentette volt gazdáját. A feljelentés során elmondja, hogy a hangszergyár öngyújtókat is készített és rávezeti a nyomozó közvegeket arra, hogy a tiltott öngyújtók alkatrészei a kályhá-

ban vannak elrejtve.

A pénzügyőrség emberei valóban kiszálltak a helyszínre és ott az öngyújtó alkatrészeket meg is lelték.

Ezekért a tiltott öngyújtó alkatrészekért a fináncok a hangszergyárt 150 ezer lejre bírságolták.

Braun felebezése folytán a bukaresti Monopol vezérigazgatósága törölte a bírságot és megállapította, hogy a kis téglalakú dobkozót nem a hangszergyár, hanem az elbocsátott inas barátja készítette - bosszúból.

Ezekután az ügyészség hivatalból vádat emelt az elbocsátott tanuló ellen, aki azonban megneszelte, hogy baj lesz a „bosszúból” és Jugoszlávia felé megszökött.

Mi történik Moszkvában?

Herriot még mindig Oroszországban van és újra tanácskozott Litvinovval

Pilsudszky is Moszkvába utazik és katonai szerződési akar kötni az oroszokkal

Páris, szeptember 7.

A ma reggeli lapok közlik, hogy hibás volt eddigi értesülésük, mert Herriot még nem utazott el Moszkvából, hanem tárgyalásait tovább folytatja. Az eredeti program szerint Herriot-nak már hétfőn el kellett volna Oroszországból utaznia, de újabb problémák merültek fel, amelyeknek letárgyalásáig Franciaország delegátusa még Moszkvában marad.

Ugyanezzel a hírrel kapcsolatban a párisi sajtó moszkvai jelentés alapján azt közli, hogy

Herriot ma, szerdán ismét hosszabban

tanácskozott Litvinovval.

A Herriot-féle moszkvai tárgyalások egyre nagyobb jelentőséget kapnak. Még nem lehet megállapítani, hogy miről és milyen eredménnyel tárgyalnak, de már vannak olyan jelek is, amelyek azt bizonyítják, hogy Franciaország eleri a célját. Erre a jele a Daily Herald londoni jelentése mutat rá, amely azt közli, hogy Pilsudszky marsall, a lengyel diktátor november hetedikén ugyancsak Moszkvába utazik. A nagyon megbízható angol lap jelentése szerint

Pilsudszky azért utazik Moszkvába,

tudódott, hogy az ezrek és tizezrek is a gangszterség vezénylete alatt állnak. S amikor olyan puritán emberek kerültek a michigani metropolis élére, mint például a cseh származású Cermik, akik vasseprével kezdték a tisztogatást a bűn és fertő modern augiászistalójában, a gangszterek a föld alól s a háztetőkről, a csatornákból s a hivatalok ismeretlen silyesztőiből indítottak ellentámadást pénzzel, browninggal, pokolgéppel s az augiászseprű derékon tört ketté. Cermik polgármester is ebben a kilátástalan és egyenlőtlen harcban bukott el, mint a puritán erély meddő mártírja.

De most, alig egy félévvel a csikágói gangszterség legszebb fénykora után itt a romantikaimádók számára a lesújtó hír:

maga a gangszter is elbukott. Al Capone el, utóda Murray Humpris valamelyik Sing-Sing lakója, Ralph Capone ugyancsak valamilyen magányos cellában tétlenkedik. De ez még nem ok, hogy a többiek, a rettenthetetlen Tizek és Százak akik még szabadon mozognak, feladják a harcot. És ime, feladták mégis. Diamond limonádét árul, a félelmetes bandavezér, Bugs Morann mint cíanozó már csak a svábokat és a poloskákat irtja, Dandera, az autós bandita teherautósólford lett, Frankie Lake, aki annyi rendőr ereiben fagyasztotta meg a vért, fagyialtgyáros lett Detroitban. És ki tudja valamennyinek a nevét, mind-mind békés polgári foglalkozás után nézett vagy kivándorolt Csikágóból és Amerikából.

hogy ott egy orosz-lengyel katonai szerződés megkötésének előfeltételeit megteremtse.

Abból, hogy a lengyel katonai szerződés kérdése is aktuálissá lett, arra lehet következtetni, hogy Moszkvában a francia politikai célkitűzés eredményeket ért el.

A konkrétumokat illetően még csak tapogatódnunk kell, de egész bizonyos, hogy abban a percben, amelyben Herriot tárgyalásainak eredményeit közléstesszik az európai politikai konstelláció képe erősen megváltozik.

A lovriniak visszafoglalták a kisajátított parkot

Temesvár, szeptember 7.

Lovrin temesmegyei sváb községben az elmúlt esztendőben görögkeleti román templomot építettek. Jonescu lelkész keretet követelt a templom részére, mire a lovrini parkból, amely a közbirtokosság tulajdonát képezi, egy darabot kisajátítottak.

A svábok tiltakoztak, de ügyüket egyik fórumon sem intézték el.

Erre szerdán a sváb lakosság kivonult, lerombolta a kert kerítését és visszafoglalta a parkrészt.

Az esetről a csendőrség telefonon tett jelentést az ügyészségnek.

Felderítő-szolgálat a német-osztrák határon

Bécs, szeptember 7.

Ma az aszperni repülőtérrel néhány gép szállott fel. Ezekben a gépekben a bécsi rendőrség és a Heimatschutz emberei helyezkedtek el, akik az osztrák-német határra indultak, hogy azt felderítsék.

A gépeknek az a kötelességük, hogy az osztrák-bajor határ mentén repülve megállapítsák, hogy vannak-e Bajorországban olyan katonai mozdulatok, amelyekből arra lehetne következtetni, hogy Németország Ausztria ellen támadást készít elő.

A gépek elindulása előtt Seidl dr., Bécs rendőrfőnöke, Fey biztonági miniszter képviselőjében buzdító beszédet intézett az utnak induló rendőrökhöz és fokozott kötelességteljesítésre szólította fel őket.

És még állítsa valaki, hogy nincs béke.

Az istenért, mi történt Csikágóban? Valami mennyei zavár misszionárius terítette meg a társadalomnak ezeket a szörnyű duvadjait? Dehogyan. A gangszterregisztenciákat az tette lehetetlenné, hogy Amerika megszüntette az alkoholtilalmat. Még csak a sörtitalom enyhítésénél tartanak, de már ez a szabadság is elég volt ahhoz, hogy Csikágó hirhedt banditavilága feladja a harcot. A rablónak, a revolveres és pokolgépes gyilkosnak és minden más gonosztevőnek a tilalom, az elnyomatás s a zsarnoki erőszak a levegője s az életeleme, ebben az atmoszférában sose fogják őt legyűrni. De adjatok egy kevés szabadságot s az alvilág rémei eltápnak, mint az éjszaka rablómadarai, ha az ég keleti peremén feltűnedezik a virradás,

HIREK

TOMCSA SÁNDOR:

A szerelem válfajai párbeszédében

Szeretem, ha a mama jelen van

(Szín: a ház terrasz. Személyek: Sárika, persze a Mama, később Pöck Szilárd szerelmes ifjú. A mama málnát szemelget egy hosszú tüvel, Sárika valamit stoppol.)

MAMA (ugy veri be a tüt a málnába, mint egy lándzsát valami duvabba): ...és jegyezd meg, hogy a mi időnkben egy lány az anyja tudta nélkül nem tett egy lépést sem a házon kívül.

SÁRIKA: Hiszen mama.
MAMA: A mi egész életünk nyitott könyv volt szüleink előtt!

SÁRIKA: Nektünk sincs mit rejtgetnünk mama, csak mi nem csináljuk olyan misztikusan.

MAMA: Az anyja utójára tud meg mindent. Ma hallom, hogy minden nap Pöck Szilárdal korzózol.

SÁRIKA: Igaz mama és e vádra csak azt mondhatom, hogy a ti gyönyörű, békés, nyugodt időtökkel ellentétben a felfogás is, hogy a szerelem tulajdonképpen mindenkinek szivügye lehetett, csak az érdekeltéknek nem.

MAMA: Na, adott volna nekem az anyám! PÖCK SZILÁRD (be): Csókolom a kis kezét Sárika drága... (Itt veszi észre a Mamát.) ...izé... drágaság az van. Csókolom a kezét nagyságos asszonyom, lefogadom, hogy az a málna volt legalább háromszáz lej. Rémes ez a drágaság!

MAMA: Nem mondhatnám, még egy ennyi van a konyhában, az egész ötven lej volt.

PÖCK SZILÁRD: (inkább Sárika felé): Ugy is drága! Persze, ez is mint minden relativ. Nekem például végtelen drága! A legdrágább a világon!

MAMA (gyanasan): Miről beszél maga Pöck ur?

PÖCK SZILÁRD (elragadtatva): A málnáról nagyságos asszonyom, erről a fiatal, tünde, gyönyörű málnáról, erről az anyagi málnáról. (Észbekap) erről a... erről a bogyoról.

MAMA (fenyegetően): Azért! (Kinos csend).

PÖCK SZILÁRD (csak, hogy mondjon valamit): Az én mamám is tett el efféle. De inkább dunsziba. A nagyságos asszony is valószerű inkább dunsziba. Igen? Igen... A dunsztos az jobb is... Ugy-e? Igen... Tegnapelőtt is odajött Márta néni... Tetszik ismerni Márta néni? Nem tetszik? Nekem sem... Van ugy vele az ember, hogy néha nem tetszik... Ja, igaz: Szóval a dunsztos. Elég az hozzá...

MAMA (felkel és hátra kiált a cselédnek): Biri, hozza csak fel a többi málnát is!

PÖCK SZILÁRD (ezalatt gyorsan, halkán): Sárika édes, imádom, figyelje minden harmadik szavamat. (és mivel a mama visszajött). Elég az hozzá — nagyságos asszonyom, innen ajándékozta meg szavaimat figyelemmel — Márta néni, édes anyám barátója, Sári, így hívják 5 is — pardon, ez nem számít bele: nem öt, nicht fünf, hanem öt, hosszú „ö“-vel — szóval ismétlem: Sári, így hívják 5 is...
MAMA (tényleg kezd figyelni).

PÖCK SZILÁRD: ...delelőtt tizenegy órakor beállt, aszonygya: várom már kérék, holnap szenzáció lesz délután...
MAMA (nagyon figyel).

PÖCK SZILÁRD: ...tudod, érdekes szokott lenni, minden helyen... (Nagyot szusszan) Szóval Márta néni bejön és panaszol, hogy olyan unalmas az élet, illetve... Méltóztatott figyelni nagyságos asszonyom?

MAMA (élel): Én nagyon figyeltem.

PÖCK SZILÁRD: Ön is, Sárika nagysám?

MAMA: Bizonyára 6 is.

PÖCK SZILÁRD: Igen. Szóval, Márta néni mindenfelét beszélt összevissza, hogy unalmas az élet és hogy, valami szenzáció lesz és... na, de én már igazán nem zavarom többet, olyan jól elbeszélgettünk, csókolom a kezét nagyságos asszonyom, kézsókom Sárika nagysám. (El)

(Csend).

MAMA: Aztán holnap délután öt órakor elmész Ferd bácsival Hönigékhez és kopirozd le azt a függöny-mintát.

SÁRIKA: Mama kérem, miért éppen öt órakor?

MAMA: Azért, mert nagymamád előtt mi is így beszéltek meg apáddal a randevu idején!

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint északi szél és eső várható. A hőmérséklet lényegtelenül — inkább keleten — változik.

— BORZALMAS TIFUSZJÁRVÁNY CHILÉBEN. Egész Chilében borzalmas tifuszjárvány dühög. A betegség eddig négyszáz halottat követelt. Körülbelül kétezer beteg. A járvány növekvőben van.

— HERRIOT ÉS LITVINOV TÁRGYALÁSAI. Moszkvából jelentik: Herriot volt francia miniszterelnök, aki jelenleg Moszkvában tartózkodik, a keddi nap folyamán újra felkereste Litvinovot, a Szovjet külügyi népbiztosát. A tárgyalások az orosz-francia gazdasági kapcsolatok kiszélesítését célozták.

— BORZALMAS VASUTI SZERENCSETLENSÉG NEWYORK MELLÉLT. Newyorkból jelentik: A Csicágó és Newyork között húzódó vasutvonalon borzalmas katasztrófa történt. Egy teljes sebességgel rohanó expressz összeütközött egy tejet szállító vonattal. Az összeütközésnek huszonhárom halottja és rengeteg sebesültje van. A környező városok összes segélyvonatait a mentési munkálatokhoz vezényelték.

★ BERNHARDT ISTVÁN ZONGORAMUVÉSZ ma este fél 9 órakor tartja hangversenyét a Honterusiskola Aulájában. Az estély iránt városszerte oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyek legnagyobb része már elővételben elkel. A még megmaradt jegyek Hiemesch V. buszatori könyvkereskedésében és esetleg este a pénztárnál kaphatók.

ABLAK

A Daily Expressz jelenti Tokióból: A japán haditengerészet megkezdte az „ember-torpedókkal” való kísérletezést. „Embertorpedó”? Mi lehet ez az újabb szörnyűség? Semmi rendkívüli és egészen egyszerű. A kilőtt torpedóban ember is van, aki „menetközben” a torpedót irányítja. Aztán, miután a torpedót „jó irányította”, a torpedó robban. Persze benne robban az ember is, aki irányította. Ennyi az egész. Hozzá tartozik még, hogy 400 kísérleti embert akart a japán haditengerészet erre a „célna” felbenni és 5000 jelenkezett. Csupa tiszték. Ötezer „hős”. Ezt a borzalmat nem tudjuk kommentálni. Nem találunk rá szavakat. Nem találunk a barom ember szavakat.

— MEGHALT TEMESVÁR FŐJEGYZŐJE. Temesvárról jelentik: Sagovici Sámuel dr., Temesvár város főjegyzője ma, 46 éves korában májbetegségben meghalt. A főjegyző igen képzett tisztviselő volt. Budapestről került Temesvárra, ahol már békében a magyar képviselőház elnöki irodájának előbb tisztviselője, majd tanácsosa volt. Temesvár városa a főjegyzőt saját halottjának tekinti és a város költségén díszsírhelyre temetetti.

— FELROBBANT A CSÉPLŐGÉP. Temesvárról jelentik: Csermán temesmegyei községben Berlovan Péter gazda cséplőgépe felrobbant. A robbanás következtében Berlovan Achim nevű 14 éves fia szörnyethalt, Trifu Graure gazdasági munkás pedig életveszélyesen megsebesült.

— A KATHOLIKUS NAGYGYÜLÉS RÉSZTVEVŐI A GYLKOS-TÓNÁL. Gyergyószentmiklósról jelentik: A katolikus nagygyűlés résztvevőinek egy nagy csoportja társaskirándulást rendezett a Gyilkos-tóhoz. Különböző járműveken és gyalog igyekeztek a résztvevők a gyönyörű fekvésű tóhoz, ahol egy egész napot töltöttek. A Katolikus Népszövetség gyergyószentmiklósi tagozata a kinálkozó alkalmat arra használta, hogy a tónál tervezett kápolna alapkövét ünneplés keretében között letegyék. Ezzel kapcsolatosan szentmisét celebráltak a szabadban, majd Lukács Manszvét ferences atya mondott igen mélyszántó és nagyvonalú szentbeszédet. Ezzel az aktuális az erdélyi katolikusok gyergyószentmiklósi nagygyűlése véglegesen lezárult és az odasereglett hatalmas embertömeg szétoszlott.

— MÉG ILYEN IS AKAD. Nagyváradról jelentik: Diósi Lajos, nagyvárad kereskedő néhány héttel ezelőtt meghalt. A hagyatéki eljárás folyamán kiderült, hogy Diósi kerék 100 millió lejes vagyont hagyott hátra.

— A POZSONYI KOFFERES GYLKOSG NYOMOZÁSA. Pozsonyból jelentik: Jelentette a B. L., hogy a pozsonyi és kassai állomáson két bőröndben, feldarabolt hullát találtak. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a két bőröndben egy testet csomagolt a gyilkos. A legújabb jelentéseink az elrettentő gyilkosságról a következők: A rendőrség úgy hiszi, hogy az áldozat Kozlava Mária Chrudin kerületbeli cselédleánnyal azonos. A gyilkosságot bonctani ismerettel rendelkező egyén követhette el. A vizsgálat folyik.

— BRASSÓI BETÖRŐT FOGTAK NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelentik: A rendőrség a Széles-utca egyik kocsimájában letartóztatta Dayka Gyula nagyvárad és Férjér Mihály brassói betörőket, akik a csapásokban zavartalanul mulatoztak. A két jómadár, akik napok óta fosztogatták a magánlakásokat, több vendéglőbe is betörték. Dayka Gyula, aki már régi ismerőse a rendőrségnek, testvérbátyja Dayka Margitnak, a nemrég Erdélyben vendégszereplő jómódú budapesti színésznőnek.

— RÖPCÉDULAZUHATAG NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelentik: Ismeretlen tettesek már napok óta röpcédulákkal árasztják el a várost, a rendőrség azonban képtelen megfelelő nyomokra, vagy a tettesekre bukanni. Az éjszaka folyamán egy ifjúmunkás ismét meg akarta kísérni, hogy a László-malomra vörös zászlót tüzzön ki, az adott pillanatban azonban a sziguranca emberei a helyszínre érkeztek és lefogták. A rendőrség az ügyvel kapcsolatban széleskörű nyomozást vezetett be, amelynek során többrendbeli letartóztatások várhatók.

— AUTÓBUSZ ÉS VONAT KARAMBOLJA. Párisból jelentik: Sanctbricux közelében halálos áldozatot követelő autóbusszerencsétlenség történt. Egy utassokkal tele autóbussal összeütközött egy vonattal. A szerencsétlenségnek egy halott és tizenkilenc sebesült áldozata van. A sebesültek között számos életveszélyes eset is van.

— SZEPTEMBER 23-ÁN LESZ A NAGYVÁRADAI GYLKOSG FŐTÁRGYALÁSA. Nagyváradról jelentik: Bancsa József, a vizsgálati fogságban ülő görögoldali gyilkos, szeptember 23-án kerül a bíróság elé. Az ügy főirányítását az esküdtészi teremben tartják. Jámbor Imre gyilkosa a cellában gyakran dühög, mert nem bírja az egyedülélést.

— HARC A VÉDŐOLTÁS KÖRÜL. Angliában több oltásellenes egyesület működik. Ujabbban Németországban is keletkeztek ilyenek, főleg kuruzslók és „termesztet”-gyógyítók támogatásával. Ezek az egyesületek nemrég heves támadásba mentek át, hivatkozással három gyermek halálára, mely röviddel a himlőoltás után következett be és szerintük annak következménye volt. A boncolás, valamint a legszigorúbb ellenőrző vizsgálat azonban kimutatta, hogy a halál semmiféle okozati összefüggésben nem állott a védőoltással. Egyik esetben veleszületett szivbaj, a másikban tüdőbaj, a harmadikban gümős agyhártyalob szerepelt. A német orvostársaság kezdeményezésére a belügyminiszter most felozlatta az összes oltáselleni egyesületeket és lefoglalta a mozgalmat szolgáló anyagot: röként nyomtatványokat, fényképeket. Aki a felozlatott egyesületeket támogatni, vagy elveiket a nyilvánosság előtt hirdetni akarja, azt súlyosan megbüntetik.

★ KI TUD RÓLA? Magas termetű, fekete szővetruhába öltözött 80 év körüli öszbevegyült haju urinó mult hó 26-án hazulról eltűnt. Fején fekete aprófehértababos fejkendőt s lábán fekete félcipőt és sötétkék harisnyát hordott. Aki tud róla, értesítse Bogdán Emil kereskedőt Batáni mari (Nagybácson). Jud. Treiscaune.

★ ORVOSI HIR. Dr. Dressler gyermekorvos, október elsejéig elutazott.

— SZAKÉRTŐ. Egyszer Fordnál, aki most lesz 70 éves, megjelent egy kisfiu azal a kérelemmel, hogy azért az öt dollárért, amit megtakarított magának, szeretne gépkocsit vásárolni. Ford nevetett. „Öt dollár ugyan édeskeves, de te tetszel nekem, meglesz az autód, — szót Ford. — Add ide az öt dollár, menj a gyárba és válassz ki egyet magadnak”. Két óra múlva — Ford már elfeledkezett a dologról — a kisfiu visszajött. „No, minden rendben?” — kérte Ford. „Dehogy, — felelte a fiúcska — megnéztem a kocsijait, adja vissza az öt dolláromat”.

— NAGYVÁRAD CIGANYMENTESÍTÉSE. Nagyváradról jelentik: Az utóbbi időben valószínűleg előzöltek a várost a kolduló cigányok, akik ellen a lakosság köréből rengeteg panasz érkezett a rendőrségre. A rendőrség most erélyes lépéssel szakított véget a kellemtelen cigányinvázióknak. Összeszedték mintegy „öt szekérre való” cigányt, majd rendőri fedezet mellett az Aradi-út végéig kísérték őket, ahol rájukparancsolták, hogy ne mutatkozzanak többé a városban. A cigányok ki-zsuppolásának a híre Nagyváradon általános megnagyvást keltett.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNTAS. Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem temetésén megjelentek, virágot küldtek, vagy más módon adtak kifejezést részvétüknek, ezúton mond hálás köszönetet özv. Kovács Bárnának és családjára.

— KITUNTETÉST KAPTAK A PILISVÖRÖSVÁRI BANYÁSZOK. Budapestről jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök ma személyesen kiutazott Pilisvörösvárra, hogy azokat a kitüntetéseket, amelyeket Horthy kormányzó a pilisvörösvári bányakatasztrófa hőseinek adományozott, kiossa. A bányások, akik társaikat megmentették, ezüst és bronz érmeket kaptak, míg a szerencsétlenül járt bányászcsaládok között a magyar miniszterelnök pénzsegélyeket osztott ki. Beszédet is mondott ez alkalommal Gömbös, amelyben kinyilatkoztatta, hogy az ő politikai célja az, hogy a tőke és munka harmóniáját megteremtse.

— BRASSÓBAN UJRA FIZETIK A NYUGDIJAKAT. Két nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a brassói nyugdíjasoknak csak egy része kapta meg járandóságait, mivel a pénzügyminiszterium alig küldte el a nyugdíjkitelezettség hatvan százaléka kiutalását. Ennek tulajdonítható, hogy miután a háromezernél lejjel kisebb nyugdíjakat kifizették, a brassói pénzügyigazgatóságon a többi nyugdíjak kiegyenlítését megszakították. Szerencsére azonban ez a késedelem nem tartott sokáig, mert tegnap váratlanul megérkezett a pénzügyminiszteriumból az új kiutalás, úgy, hogy a pénzügyigazgatóságnál megkezdhetik a nyugdíjkifizetéseket tekintet nélkül az összegek nagyságára. A pénzügyigazgatóság ma rendeletet adott ki, amely szerint szombaton, szeptember kilencedikén megkezdik az augusztus havi járandóságok kiutalását, tekintet nélkül az összegre, egyszerre három pénztárnál és a következő sorrendben: Az első kerületi adóhivatal pénztárainál szeptember 9-én kapják meg járandóságukat a C-Z kezdőbetűsök, 11-én a G-T kezdőbetűsök, 12-én pedig az L. P. O kezdőbetűsök. A második kerületi adóhivatal pénztárainál kapják meg járandóságukat szeptember 9-én a V-U kezdőbetűsök, 11-én az S-R kezdőbetűsök, 12-én pedig az N-M kezdőbetűsök. Végül pedig a központi pénzügyigazgatóságnál, tehát a főpénztárnál kapják meg illetményeiket: szeptember 9-én az A-B, 11-én a D-E-F, szeptember 12-én pedig a H-I-K kezdőbetűsök. Amint tehát a rendelethől kitünik, Brassóban és a megyében keddig az összes augusztus havi nyugdíjjárandóságokat kiegyenlítik. A brassói pénzügyigazgatóság hangsúlyozottan figyelmezteti a nyugdíjasokat, hogy csak azok kapják meg illetményeiket, akik adófizetési kötelezettségeiknek eleget tettek.

— SIKKASZTÓ VÁROSI TISZTVISELŐ. Marosvásárhelyről jelentik: A város háza már hosszabb idő óta fegyelmi vizsgálat folyik titokban Csibi Endre, a városi számvéség hivatalnok ellen, aki 60-80 ezer lej sikkasztott. A fegyelmi bizottság jelentése alapján a polgármester szórdán felfüggesztette állásából a tisztviselőt, a vizsgálóbíró elrendelte Csibi 30 napos előzetes fogvatartását.

— MEGJELENT A KORUNK SZEPTEMBERI SZÁMA. Az utóállamok legelterjedtebb és legolvasottabb társadalomtudomány és szépirodalmi lapja a nyolc év óta szakadatlanul megjelenő Korunk. Szeptemberi számában is az érdekesebbnél érdekesebb cikkek és szépirodalmi közlemények találhatóak. Tanulmányai közül főként az alábbiak kell kiemelnünk: Ujvári László: Az aggályoskodó intellektuel, Varga László: Az „intelligencia” kialakulása, Pálffy István: A munkásarisztokrácia Magyarországon, Sándor Pál: A happy-end szociológiája, Neufeld Béla: A németországi sterilizálás, Jeszenszky Erik: Szabadgazdasági rendszer vagy terovgazdaság, Gaál Gábor: A „Csoda a hegyek közt” — a csoda nélkül stb. stb. A Kulturkrónika, Szemle, Világpolitikai problémák, Világ gazdasági kérdések stb. című rovatokban husz kisebb cikket vesz az olvasó. A kitűnő szépirodalmi darabokon kívül a világ legfontosabb sajtóorgánumainak véleményét közli a mai német viszonyokról. Előfizetni óhajtoknak ingyen küld mutatványsszámot a Korunk kiadóhivatala, Cluj-Kolozsvár, Calea Marechal Foch 13.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!

2. Otthona izléses lesz!

3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Na este érkezése alatt vegyen egy szem „Grain de Vals”-t. Hatása holnap reggelre mutatkozik.

hashajtó

GRAINS de VALS

vértisztító

növényi és opotherapikus kivonatokból készült

Washington

hadihajókat indított Kubába

Ultimátum a vörös forradalom vezetőihez

Habanna, szeptember 7.

A tegnapi fellángolt forradalom ma hihetetlen erővel tovább terjedt. A forradalmárok különösen Machado elnök volt kormányrendőrei ellen indítanak hadjáratot

A rendőrség igen sok tagját elfogták már és a szó szoros értelmében véve felkötötték.

A tömeg egyrésze nekirontott a fegyverraktáraknak és azokat kirabolta. Ez a meggyverkezett tömeg nekirontott a katonaságnak, annak a hadseregnek, amely a forradalmat magát lángrollobbantotta. Hangulat azóta, amióta az első amerikai hadihajók megjelentek a kubai kikötőben, valamennyire megcsendesült.

Battista, a forradalom vezére, kijelentette, hogy

az ő forradalmuk nem kommunista forradalom.

A forradalmárok a hatalmat azonnal visszabo-

csátani a tiszteknek, de csak olyan tiszteknek, akik a nép leigázásában és megnyomorításában nem bűnösök. Battista kijelentette még, hogy ők nem a munkássággal állottak össze, hogy a proletárdiktatúrát megvalósítsák, hanem a katonaság és a munkásság szükségességét látta, hogy a birodalom éléről az elemeket eltávolítsák, akik a nép leigázói.

A kubai forradalom híre Washingtonban hihetetlen izgalmat keltett.

Már tegnap éjszaka összeült a minisztertanács, amely úgy intézkedett, hogy az eddig elküldött hadihajókon kívül újabb hajóegységeket indít Kubába.

Az amerikai kormány határozata egyelőre úgy szól, hogy ezekkel a hadihajókkal mindaddig nem avatkozik bele Amerika Kuba belügyeibe, amíg Kubában a polgárháború ki nem tör.

Az amerikai kormány a legerélyesebben cáfolja, hogy a forradalomnak kommunis-

ta jellege volna, ezzel szemben az amerikai közvéleménynek szent a felfogása, hogy Kubában vörös forradalomról van szó. Az amerikai lapok egyrésze azt írja, hogy az állam élén 5 népbiztos áll és olyan jelentések is vannak, amelyek szerint Cespedes, a volt elnök lemondott állásáról és a forradalmárok internálták.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint

Wells, Amerika kubai követe ma este ultimátumot intézett a népbiztosok tanácsához és felszólította őket, hogy hat órán belül koncentrációs kabinetet alakítsanak, mert ellenkező esetben Amerika a később megalakítandó forradalmi kormányt nem ismeri el.

Vannak olyan jelentések is, amelyek szerint Wells azt is kilátásba helyezte, hogy ha reggelig a felelős kormány meg nem alakul, az amerikai hadihajók akcióba kezdenek.

FLEURS FORVIL

A LEGFINOMABB PUDER

péről vitakoztak és egymással homlokegyenest ellenkező álláspontot foglaltak el... A rendőrtiszt egy ideig szorgalmasan jegyezte előadásomat, de aztán abbahagyta. Belátta, hogy ezen az uton, akármilyen részletes is a vallomásom, nem jut közelebb a titok nyitjához...

— Hát kérem, így áll a dolog. A rendőrség, mint mondani szokás, nagy eréllyel folytatja a nyomozást. A 7300 franknak és a vakációm-nak mindenestre befellegzett. És én még csak hálás lehetek a betörőnek, hogy csupán a pénzem vitte el, a személyazonosság igazolványomat azonban ott hagyta. Ez a betörő a maga módján igazi gentleman volt...

Magyarország második helyen végzett Turinban

Turin, szeptember 7

A turini nemzetközi főiskolai olimpiáson szerdán megtörtént a pontozás, amely a következő:

1. Olaszország, 89 pont.
2. Magyarország, 54 pont.
3. Franciaország, 29 pont.
- 4-5. Németország és Anglia 22-22 pont
6. Dánia 14 pont.

— MEGHALT POLONYI DEZSŐ. Budapestről jelentik: Ma reggel 58 éves korában tüdőgyulladásban Pestszentendren meghalt Polonyi Dezső ügyvéd, Polonyi Géza fia. Polonyi Dezső apja halála alkalmával annak híres ügyvédi irodáját vette át és vezette. Leghíresebb és legnagyobb pere az évekkel ezelőtt lefolytatott jezsuita per volt, amelyre nemcsak Magyarország, de az egész világ sajtója felfigyelt.

— KI VISELJE A KÖZIGAZGATÁSI VEZÉRFELÜGYELŐSÉG KÖLTSÉGEIT? Aradról jelentik: Arad városa nem vette fel költségvetésébe a temesvári közigazgatási vezér felügyelőség tisztviselőinek Aradra eső fizetési részét. A közigazgatási inspektorátus most felhívást intézett a körzetébe tartozó összes városokhoz és meghagyta, hogy pótlólag ezt a tételt is állítsák be költségvetésükbe. Aradra ezen a címen 25 ezer lej jut. A város ez ellen az indoklatlan és szerinte jogtalan megterhelés ellen tiltakozni akar.

— BORZALMAS REPÜLŐSZERENCSETELENSÉG OROSZORSZÁGBAN. Moszkvából jelentik: Moszkva közelében borzalmas repülő gépszerecséltenség történt, amelynek áldozatul esett a szovjet légügyi vezérkarának több jelentősebb tagja. A szerencsétlenség úgy történt, hogy egy nehéz bombavető repülőgép amelyen vezérkari tiszt ült, valószínűleg motorhiba következtében lezuhant. A repülőgép pozdorjává törött és utasai az összetört alkatrészek alá kerültek. A pilótán kívül szörnyethalt Bahanov, a nehézipar helyettes népbiztosa, Galoman légügyi népbiztos, Gorunov, az orosz állami repülőgépgyár vezérigazgatója és Szacsan, a költségvetési bizottság tagja.

TENISZ-, FUTBALL-, ATHLÉTIKAI felszerelések jók, olcsók: TRITSCH Sportüzletében, Brassó, Kolostor-utca.

Vezéri elv a bankvezetésben

Hitlerék megszüntetik a mai bankrendszer

Másszóval, szocializálják a bankokat

Berlin, szeptember 7

Ma kezdődött meg a nemzetiszocialista párt akreformi ankétja. Az ankét elé egész Németország a legnagyobb érdeklődéssel tekint, mert

már napokkal ezelőtt híre terjedt, hogy ezen az ankéton bontja ki legelőször szarvanyait a speciálisan nemzetiszocialista jellegű gazdasági politika.

— így szól a jelentés — a nemzetiszocialista állam csak politikai és közigazgatási programját valósította meg. Most kerül rá sor, hogy a gazdasági program megvalósításának útjait egyenesse.

A konferencia megnyitója Schacht volt, a Nemzeti Bank elnöke. Schacht megnyitóbeszédében még nem merete egész világosan felmutatni azt a programot, amelyet a Harmadik Birodalom gazdasági téren meg akar valósítani. Elmondotta, hogy a jelenlegi bankrendszernek sok olyan gátló körülményei vannak, amelyek megzavarják a gazdasági élet nyugalmát. Arról esett szó — mondotta tovább — hogy

a német bankokat államosítani kellene. A kérdés, miképpen kell megoldani a kölcsönözést és a hitelközvetítést kivégyék a magánkezdeményezés és a közélet keretei közül és olyan szervezetre bízni, amely ugyancsak a vezéri felelősség alá vonható.

Az az véleményem van, hogy elvileg ebben a kérdésben a jelenlegi bankrendszer megszüntetése mellett lehet és kell állást foglalni és a továbbiak során kell megbeszélni azt, hogy ez az elvi megállapodás a gyakorlatban miképpen valósítható meg?

— Elismeri — folytatta Schacht —, hogy az egyes ember tevékenysége nem lehet az állami élet alapja, de neki az az érdeke, hogy

a nemzetiszocialista állam megtalálja azt a formát is, amelynek alkalmazása mellett a letűnt liberális szellemű államfelfogást a bank kérdésében is kiküszöbölje és helyébe a nemzetiszocialista felfogást emelje.

Schacht után Keppler, a bankkérdés rendezésének előadója szólalt fel. Ő sokkal határozottabban oda nyilatkozott, hogy

a bankkérdésben is meg kell valósítani a vezéri elvet.

— Kell törekedni, hogy az egész bankrendszer egyetlen ember éppen úgy ártékintse, mint ahogyan a politikai és közigazgatási élet szálai is a mai államrend mellett egy ember kezébe futnak össze. Ennek az egy embernek itt is, mint az állam életében az a kötelessége, hogy

nemcsak a pillanatnyi profitot tekintse, hanem tekintettel legyen arra a nemesebb erkölcsi és arra az emelkedettebb tisztaságra, amely a nemzetiszocialista államnak sajátja és alapja. Eppen ezért — szöriente —

a bankkoncentráció elvileg véglegesen és visszavonhatatlanul szakítani kell és a vezérnek kell gondoskodni arról, hogy a hitelközvetítést nemesebb és magasabb szempontok szerint valósítsák meg.

A kamatrabszolgasság és a tőke kisajátításának nemzetiszocialista apostola és a teória megteremtője, Feder, emelkedett ezután szólásra, aki kifejtette, hogy a nemzetiszocialista állam a termelő gazdaság területén ellensége a szocializmusnak.

Ezzel szemben a bankok életét és tevékenységét nem tekinti a nemzetiszocialista állam alkotó és termelő tevékenységnek.

Ellene van az állam annak, hogy a produktívan alkotó egyént elhivatalnokossítsák, de mellette kell lenni annak, hogy a here bankokrácia nagy profitszomja továbbra is kielégülhessen. Ő éppen ezért a bankok szocializálása mellett foglal állást és azt kívánja, hogy a bankokrácia hatalmi tulkapúsait vezérkijelje ki a

magánkezdeményezésből és állítsák a bankélet céljait a nemzeti érdekeknek megfelelően a legfelsőbb állami vezetés kezébe.

Kijelenti ezzel kapcsolatban, hogy a mennyiben a nemzetiszocialista állam magának sajátítja ki a bankokrácia eddigi működési területét, akkor se akar sem új pénzt kibocsátani, sem pedig inflációba bocsátkozni.

Feder felszólalása után a konferencia véget ért.

Ez az értekezlet és az azon elhangzott felszólalások azt jelentik, hogy

a német banki tőkére a német állam a mai nappal rátette a kezét.

Egy kézbe, a Pénz-Führer kezébe kerül az összes banktőke és betétállomány és annak kiosztását illetőleg megszűnik minden magán szempont.

Nemcsak a politikai és katonai hatalmat sajátította ki ezzel az állam, hanem kisajátította a magángazdálkodás alapját, a pénz forgatásának és felhasználásának lehetőségeit is.

Németországban a mai nappal megszünt a kapitalizmus és helyébe gazdasági tekintetekben is a rendi állam lép.

Amikor az alvilág híres riporterét is meglopják

Géo London, a póruljárt párisi újságírójegyzőkönyvébe mondja, hogy — Chiappe rendőrfőnök minden gyanun felül áll

Páris, szeptember 7

Géo London, híres bűnügyi riporter Párisban. Annyit írt már a bűnösökről, hogy mint maga is büszkén szokta hangoztatni, a posan ismeri az alvilágot s az ő eszén semmi féle gangster nem tudna túljárni. És mégis most a szemfüles riporter, mint panaszos jelentkezett a rendőrségen:

egy rivierai hotelben meglopták. Kollégái közt nagy a káröröm. De Geo London sem veszi tragikusan az esetet, amelyet most így mond el egy párisi lapban:

— Képzelmek el meglepetésemet — írja. — Reggel, amikor mély álomból felébredtem és kikászálódtam az ágyból, nem találtam sehohol a nadrágomat. Az első percben nevettem ezen a groteszk helyzeten, de abban a pillanatban arcomra fagyott a nevetés, amikor eszembe jutott, hogy az eltűnt nadrág hátsó zsebében

volt a pénztárcám is 7300 frankkal.

Természetesen megindult a nyomozás. Egy rendőrtiszt részletesen kihallgatott. Mindenekelőtt megkérdezte, hogy kinek a társaságában töltöttem az előző estét. Elmondottam, hogy Chiappe párisi rendőrfőnökkel voltam együtt.

Figyelmeztettem azonban a rendőrtisztet, hogy ebben az irányban hiába tapogatódjék, mert Chiappe ur minden gyanun felül áll.

A rendőrtisztviselőnek is, úgy látszik volt érzéke a humor iránt, mert komoly hangú figyelmeztetésemre jóízűen nevetett. Aztán jegyzőkönyvébe mondtam, hogy ott volt még a társaságban Henry Béraud, a kiváló író és Horace de Carbuccia, a Gringoire főszerkesztője. Hasszasan és részletesen elmondottam, hogy az urak miről beszélgettek. Chiappe és Henry Béraud Robespierre történelmi szere-

KOZGAZDASAG

Magyar-román kompenzációk

Bukarest, szeptember 7.

A magyar-román áruforgalom fejlődésének ellenőrzésére kiküldött bizottság legutóbbi Bukarestben tartott ülésén a következő határozatot hozta:

1. A 300.000 lejen aluli összegű kompenzációs javaslatok kizárólag román erdészeti termékek ellen engedélyeztetnek.

2. A 500.000 lej összeget meghaladó kompenzációs javaslatok ellenértéke 17 százalékban tűzifa, 50 százalékban fűrészelt fa és más termékek, 33 százalékban pedig petróleumtermékek kiegyenlítésére fordítandó.

3. A román kormány kötelezi magát, hogy a két Nemzeti Bank által jóváhagyott kompenzációs engedélyek alapján kiszállítására kerülő magyar árukra a behozatali engedélyt késedelem nélkül megadja. A román kormány a két Nemzeti Bank által már korábban kiadott engedélyek alapján is megadja a behozatali engedélyt, ha ezek az engedélyek az 1. és 2. pontban foglalt előírásoknak megfelelnek.

Megindul a román tojásexport Németországba

Bukarest, szeptember 7.

A német-román gazdasági tárgyalásokkal kapcsolatban olyan hírek érkeznek, hogy a tárgyalások már nem egy német főkecsoporthoz és a román kormány között folynak, hanem a hivatalos Románia és Németország között. Román részről nagy örömmel állapítják meg, hogy sikerült Németországgal a román tojásexportra vonatkozólag kedvező megállapodást létesíteni. Mint tudvalevő, eddig Románia volt az egyetlen európai nagy tojásexportáló állam, melynek eddig nem sikerült Németországgal megegyeznie.

Németország ugyanis 70 márkás vámmal büntötte a román tojást és kikötötte, hogy 55 grammal könnyebb árut nem enged importálni. Ennek a román tojásexportra végzetes hatása volt és a gazdák igyekeztek eladni a tojtyukokat, minek következtében a román tojásstermelés is lecsökkent. Legújabb hírek szerint a német-román tárgyalások oly kedvező fordulatot vettek, hogy a megállapodást már elvben meg is kötötték, melynek értelmében szeptember hó folyamán már 40 márkás vám mellett, október elsejétől kezdve pedig 30 márkás vámmal indítják Németország felé a romániai tojás kivitelét. Még azt is sikerült elérni, hogy az 50 grammos tojásokat is kivihetik Németországba az említett vámtételek mellett.

A tojásexport mennyiségét illetőleg állítólag 700 vagonos kontingensben állapodtak meg, ami a szakértők véleménye szerint felülmúlja a jelenlegi román készleteket és nem is lehet számítani arra, hogy az idén ezt a kontingenst Románia kihasználhatja. A Németország felé irányuló nagyméretű tojásexport hírére a tojásárak hirtelen felszöktek.

Lengyel-román kontingens-megállapodás

Varsó, szeptember 7.

Bukarestben új lengyel-román megállapodást írtak alá, melynek értelmében az év szeptember hó 1-től ez év végéig tart. A megegyezés mindkét fél számára bevétel kontingenseket állapít meg. A lengyelek főként nyersanyagokat, fegyvertárgyakat, kocszenet, cinket, naptári cikkeket hoznak be Romániába, míg innen friss gyümölcsöt, konzerveket, olajmagvakat, állatbőröket és zellulózát visznek be Lengyelországba.

Fodrászterem a Korona szálloda épületében

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy a Korona szállodában levő elegáns férfi- és női fodrásztermet (volt Pulyer M.) f. évi szeptember 1-étől személyesen átvetttem.

Elsőrendű személyzet alkalmaztatása által, azon leszek, hogy az urak és különösen a hölgyek legkényesebb igényeit is kielégítek.

Az árak tekintetében a legnagyobb előzetes megbeszélés után, vendégemmel szemben. Bérlet esetén a legkedvezőbb feltételek.

Szíves partfogást kér
THEIL ISTVAN fodrász.

Felkészítette: Kocsis Béla

SPORT

Újabb magyar győzelmek a turini olimpiáson

Turin, szeptember 7.

A turini nemzetközi főiskolai bajnokságokon kedden a következő versenyszámokat bonyolították le:

3x50 m. vegyes staféta: 1. Magyarország, 2. Németország.

1500 m. gyorsúszás: 1. Lengyel (magyar), 2. Bacigalupo (olasz).

200 m. melúszás: 1. Hild (magyar).

50 m. férfi gyorsúszás: 1. Bournet (Kanada), 2. Székely (magyar), 3. Csik (magyar).

nada), 2. Székely (magyar), 3. Csik (magyar).

A vízipólo-mérkőzések során Magyarország 6:0 (5:0) arányban győzött Belgium, Németország pedig 6:0: (2:0) arányban Olaszország fölött.

A párbajtőr-versenyek végeredménye a következő: 1. Franciaország, 2. Olaszország, 3. Magyarország, 4. Csehszlovákia.

idő: 00:1. Szép, erős iramu mérkőzés volt, amelyen a gyimesiek többségét támadtak. A gyimesiek s egyben a mezőny legjobb embere dr. Márkus volt. Jó bíráskodott Fazekas.

Futballmeccs Gyimesen

A Gyimesi S. E. és a Felsőcsikói Egyetemi Hallgatók labdarúgó mérkőzése 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. Fél-

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

500 kötetes magánkönyvtár olcsón eladó. Bővebbet fiókkidobóban, Targu-Mures. 12675

Vendéglő-bodega berendezéssel, italmérési engedéllyel jóforgalmu vidéki helyen átadó. Cim 12718 szám alatt a kiadóban.

Keresek ez évi nőstény és bakk ÖZET megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel „öz” jellegére a brassói kiadoba.

Egy kitünő hangu, jógyártmányu PIANINÓ eladó. Érdeklődni Brassó, Vár-utca 50. 12303

Jól jövedelmező ház belvárosban olcsón eladó. Cim 12808 szám alatt a brassói kiadóban.

MARABU keltetőgép 170-es valamint műanya kifogástalan állapotban, elköltözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető: Brassó, Hosszu-u. 155. 12815

Teheraltó, Uj Ford, üzempes, olcsón eladó. Kádár Sepsiszentgyörgy, Olt-utca 39. á.

Allást nyer

A kézdimárcosfalvi Fogyasztási Szövetkezet október elsejére boltkezelőt keres. Érdeklődni az igazgatóságnál: Márcuša, Județul Treiscaune. 12675

Szabásznati tanfolyamot végző hölgyeknek biztos, állandó kereset. Modalon Johanna Pauer, berlini akadémiai diplomálva, Nagyszében, Disznódi-ut 5 12810

Mit tegyek? Mit ne tegyek?

Ha szép akarok lenni

A nő és a férfi kozmetikája írta: Dr. Mezey Károly kozmetikus, bőrorvos. Ára 78.- lej. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályából. Brassó, Kapu-u.

Az impotenciáról

Írta: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos

Ára 48 lej. — Kapható a BRASSOI LAPOK könyvosztályában.

A. B. C.

Str Voevodul Mihai (Kolostor u) 3.

Hullott almát vásárol

mától kezdve

HESS R.-T. Brassó,

Gácsmajor 3 szám.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R.-t. Braşov—Brassó.

Ideges álmatlanság fejfájás, étvágytalanság

a leggyakoribb betegségek a mai világban, amikor a viszonyok megnövekedett igényekkel és nehézségekkel lépnek fel az emberrel szemben. Egészséges vér az alapja a jó közérzetnek.

ARTOSE

a bevált tónikum erősíti a vért. A legtöbben vagy csillapító szereket szednek vagy valami gyors-kurát tartanak. Radikális javulás csak akkor állhat be, ha a zavarok okát szüntetik meg. E zavarok többnyire vérszegénységre, a vörös vértestecskék számának a vérben való apadására vezethetők vissza. Artose biztos hatással a vérré, megszünteti a krónikus fejfájás okát, növeli az étvágyat és új energiát ad.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Artose felrisszítja a vért, étvágyat gerjeszt, növeli az energiát. Különösen vérszegénység ellen ajánlatos. Lábbadozóknak is!

A közegészségügyi minisztérium által 3500 sz. a. engedélyezett.

C. F. BOEHRINGER & SOEHNE G. m. b. H. Mannheim - Németország

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitünő befőzési recept és háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvétellel 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Könyvek faiparosok részére!

- Benedek: A logarléc. Különös tekintettel a lécz-skála olvasására 150 példával. Lei 24
- Betgh, Trigonometria. Több mint 100 gyakorlati példával, különös tekintettel a metszszámításra s a konzumszámításra. Lei 15
- Bicskei: Sigmérta. Példagyűjtemény 160 kérdésben és 83 ábrával. Lei 12
- Bicskei: Testmérta. Példagyűjtemény 150 kérdésben és 60 ábrával. Lei 18
- Bicskei: Számítta. Példagyűjtemény 223 kérdésben. Lei 15
- Farkas: Algebra, egyszerű elsőfoku egyenletek megoldása. Lei 10
- László: A feltaláló utja. A találmány csírájából az általános használatig. Népszerű ismertetés. Lei 8
- Németh: Az Acs, 115 a szöveg közé nyomott ábrával. Lei 84
- Raffay: Butormintalapok gyűjteménye. Lei 90
- Raffay: Faipari kézikönyv Lei 45
- Raffay: Faipari szerkezetek Lei 45
- Wagen: Mázolók és szobafestők gyakorlati kézikönyve Lei 45
- Roth Jakab: Iparosok könyvvezetése, fontos tanácsok üzleti ügyekben Lei 45

Kaphatók a Brassói Lapok Könyvosztályában Brassó, Kapu u. 56 - 58 az udvarban